

LICEUL TEOLOGIC ADVENTIST

ȘTEFAN DEMETRESCU

RETEAUA ADVENTISTĂ DE EDUCAȚIE

PAȘI VERTICALI

AUGUST 2023

Comitetul de redacție:

Redactor șef: Daniela Zaharia

Colegiul de redacție: Tiberiu Koos, George Dunca,
Albert Petre, David Todeci, Norbert Văleanu, Gabriel Dragu

Copertă: Ionatan Vinereanu

Contact: Revista „Pași verticali”

Bulevardul Metalurgiei, nr.89,

Sector 4, București.

Telefon: 0742878304

Mail: zahariadaniela25@yahoo.com

ISSN 2972 - 1377

ISSN-L 2972 - 1377

CUPRINS

VERBA MAGISTRORUM

Rodica Gușatu, <i>Învățarea</i>	3
Claudia Enache, <i>În căutarea Evei și a lui Adam</i>	5
Doina Coconu, <i>Omul între carte și viață</i>	8
Luminița Dimoiu, <i>O educație aleasă</i>	11
Anca Mereuță, <i>Reverberații</i>	13
Iulia Drăghici, <i>Rădăcinile cerului</i>	13
Ioana Dumitrescu, <i>Poveste-albastră</i>	14
<i>Rebelul</i>	15
Laurențiu Bastoreală, <i>Progres/Regres</i>	16
Tiberiu Koös, <i>Plini de Duhul Sfânt</i>	18
Daniela Zaharia, <i>Categoriile estetice – frumosul</i>	19

TONICILE DEVENIRII

Dan Puric, <i>Omul-mac</i>	25
Ladislau Csendes, <i>Între limitele puterii și puterea limitelor</i>	27
George Șchiopu, <i>Autoportret</i>	35

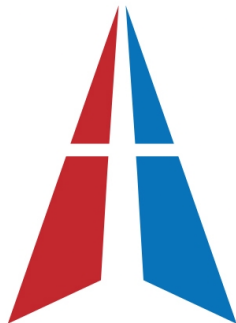
LIRELE LUI ORFEU

George Dunca, <i>Să nu te temi</i>	38
Amalia Petreacă, <i>E târziu</i>	39
<i>Era o zi de primăvară</i>	40
Antonia Drăgănescu, <i>The kid with a grown-up heart</i>	41
Alexandra Cristea, <i>Foaia albă/The blank page</i>	43
Cristina Jurubiță, <i>Thoughts and a new beginning</i>	43
Iustina Safta, <i>The cold unknown</i>	44
Rebeca Coman, <i>Simply brown</i>	44
<i>A day to remember</i>	45
Denisa Tache, <i>The poppet - a diary page</i>	46

PERPETUUM MOBILE

<i>Spre absolvire</i>	48
<i>Zăpezile noastre</i>	49
<i>Granițele prieteniei</i>	50
<i>Indicatoare spre succes</i>	51
<i>Muzicazăpezii</i>	52
<i>30 de castane și jumătate</i>	54
<i>Armonii de iubire</i>	55

<i>Joacă muzicală.....</i>	57
<i>Ești un învingător.....</i>	58
<i>Religia ca formă și esență a vieții.....</i>	59
<i>Tinerii – încotro.....</i>	60
<i>Ziua porților deschise.....</i>	61
<i>Lumină din lumină.....</i>	62
<i>Olimpiada de religie, faza națională.....</i>	64
<i>Expoziție de carte cu vânzare – SITKA.....</i>	65
<i>Festivalul Educației Adventiste.....</i>	66
<i>Mulțumesc, m-ai salvat!.....</i>	67
<i>Absolvirea claselor a XII-a.....</i>	69
<i>Festivalul Internațional de Muzică Religioasă Interconfesională Lumină din lumină.....</i>	70
<i>Bătaie cu apă.....</i>	71
<i>Festivitatea de premiere, an școlar 2022-2023.....</i>	72
<i>Săptămâna verde și Școala altfel.....</i>	73
<i>EBEN-EZER! 30 DE ANI DE EXISTENȚĂ L.T.A. BUCUREȘTI.....</i>	112
<i>Urmărește-ne!.....</i>	119

LICEUL TEOLOGIC ADVENTIST

ȘTEFAN DEMETRESCU

REȚEAUA ADVENTISTĂ DE EDUCAȚIE

„PÂNĂ AICI DOMNUL NE-A AJUTAT”

Cuvintele din titlu au fost rostite cu aproximativ 3050 de ani în urmă și îi aparțin profetului evreu Samuel. Au fost auzite de poporul Israel cu ocazia victoriei împotriva filistenilor, când văzătorul „a luat o piatră pe care a pus-o între Mițpa și Șen și i-a pus numele „Eben-Ezer” (Piatră de ajutor), zicând: <<Până aici Domnul ne-a ajutat.>>”

La final de an școlar, elevi, părinți sau angajați ai Liceului Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” își dau seama că școala noastră a avut luptele ei cu „filistenii”. Au fost multe situații limită, multă uzură psihică și multe provocări peste care doar Dumnezeu ne-a trecut cu bine. De aceea, privim în urmă și spunem plini de mulțumire: „Până aici Domnul ne-a ajutat.”

Dincolo de luptele cu „filistenii”, au fost și momente frumoase. În primăvară, corul *Credo* a efectuat o deplasare în județul Arad, iar activitățile extrașcolare au culminat cu cele petrecute în Săptămânile „Altfel” și „Verde”. În luna aprilie, am fost gazda primei olimpiade naționale pentru disciplina Religie, iar elevii noștri au fost, bineînțeles, pe podium. Și dincolo de acestea, la inițiativa capelanului Tiberius Georgescu, spre final de an școlar, am organizat campania de donare de sânge „Mulțumesc, m-ai salvat!”, în colaborare cu Centrul de Transfuzie Sanguină București.

Vorba românească spune că „În toamnă se numără bobocii.”, dar noi am început încă din luna iunie să-i numărăm pe cei cu rezultate deosebite. Prin harul Domnului, la festivitatea de premiere, dintr-un total de 387 de elevi, 235 au obținut medii peste 9, mai precis, 60,72%. Între ei și 21 de elevi cu media 10 fix!

Dintre binecuvântările lui Dumnezeu, nu pot fi omise vizitele comisiilor ARACIP care s-au finalizat cu rapoarte favorabile, ceea ce va marca profund viitorul elevilor și al instituției noastre.

Având în vedere toate acestea și multe altele care nu au putut fi amintite aici din lipsa spațiului, spunem și noi împreună cu profetul Samuel și cu evreii din perioada premonarhică: „Până aici Domnul ne-a ajutat.” și suntem siguri că va fi de partea noastră și mâine!

Director:
Laurențiu Prună

Verba Magistororum

1.1 ÎNVĂȚAREA - FUNDAMENT PSIHOLOGIC AL ACȚIUNII EDUCAȚIONALE

**„Școala cea mai bună e aceea în care înveți,
înainte de toate, a învăța.” - Nicolae Iorga**

Învățarea tinde să devină o formă fundamentală a activității omului. În condițiile actuale, când munca fizică și intelectuală sunt tot mai mult transferate sistemelor informatice, omul desfășoară o intensă activitate de învățare și creație.

Maximum de învățare în minimum de timp și cu efort minim reprezintă o cerință imperioasă actuală când ne confruntăm cu o explozie de informații, cu perimarea tot mai rapidă a cunoștințelor și deprinderilor și mai ales cu creșterea exponențială a exigențelor vieții și activității.

Învățarea este o activitate psihică complexă, de însușire activă a deprinderilor, de formare a cunoștințelor și asimilare a experienței sociale ce duce la dezvoltarea personalității prin dobândirea de noi capacități de acțiune și de modificare adaptativă progresivă a comportamentului, la noile cerințe ale vieții și activității. Se cunosc trei tipuri fundamentale de învățare:

- învățare senzorio-motorie, prin care se formează deprinderile;

- învățare cognitivă, prin care se însușesc noțiunile, cunoștințele, ideile, principiile, concepțiile și se formează gândirea, intelectul;

- învățare socială, prin care este asimilată experiența socială,

formându-se atitudinile, convingerile, trăsăturile de personalitate, aptitudinile de organizare.

În activitatea elevului, studiul individual este deosebit de important. Oricât de mare ar fi, ajutorul profesorului nu-l poate egala pe acela pe care elevii și-l pot da singuri, întrucât problemele asupra cărora vor stăruia necesită o activitate intensă a gândirii, memoriei, imaginației, creativității și atenției proprii.

Eficiența studiului individual depinde de modul de fixare a obiectivelor, alegerea metodelor, culegerea informațiilor și organizarea cunoștințelor, confruntarea opiniilor proprii cu ale altora, întocmirea notițelor, conspectelor, referatelor, efectuarea recapitulărilor.

Pentru a practica un studiu individual eficient, este necesară formarea deprinderilor de studiu prin organizarea muncii de învățare.

Cadrele didactice se străduiesc să trezească interesul elevilor pentru domeniile în care sunt specialiști. Acest interes inițial trezit de profesor nu este suficient, el trebuie întreținut, cultivat, sporit, prin efort propriu.

Concluziile și observațiile actuale arată supraîncărcarea accentuată a elevilor, generată de explozia informațională, dar mai ales de lipsa metodelor și tehnicilor de muncă

Se constată că un elev conștiincios, de nivel gimnazial, învață în medie 4-5 ore pe zi, la acestea se adaugă 4-6 ore de clasă, ceea ce face ca acest elev să muncească intelectual, în medie, 10- 11 ore pe zi.

1.2 MOTIVAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE

Motivația este una dintre condițiile esențiale care asigură dobândirea de noi cunoștințe. Numai prin motivație se poate explica atitudinea activă sau mai puțin activă a elevilor în procesul de dobândire a cunoștințelor. Motivația învățării este constituită din totalitatea motivelor care, în calitatea lor de condiții interne ale personalității, determină, orientează și potențează intensitatea efortului de învățare.

Este necesar să se dezvolte motivații pozitive ale învățării. Cu cât un material prezintă interes și are o semnificație mai mare, cu atât și învățarea și memorarea lui sunt mai rapide și mai eficiente.

Învățarea în condiții ușoare de stres și anxietate este superioară învățării în condiții de relaxare totală, cunoașterea rezultatelor și a erorilor în învățare mobilizează și orientează pe cel ce învață, ducând la creșterea performanței și preciziei în asimilarea cunoștințelor.

Este important ca în actul învățării să devenim coparticipanți la producerea cunoștințelor, să ne implicăm acțional și motivațional în redescoperire și recreație cognitivă.

Trebuie menționat faptul că, dacă elevii sunt supuși unor cerințe care duc la suprasolicitare, aceștia ajung la limita maximă a posibilităților de acumulare. Firește că aceste condiții afectează randamentul activității elevului și uneori chiar sănătatea lui. În ultimii ani, se înregistrează eșecuri în învățare la elevi de toate vârstele, manifestate prin lipsa de interes, scăderea efortului depus, oboseala, opoziție față de

solicitări și chiar refuz. Cauzele acestei situații ar trebui căutate mai ales în predare (volum mare de cunoștințe), aceste cauze explică în mare măsură și atitudinea de indiferență, atitudine ce constituie un pericol pentru dezvoltarea personalității.

Dintre acțiunile care pot fi întreprinse de cadru didactic, în calitatea lui de coordonator al procesului de învățare, pentru îndeplinirea acestor imperative, se pot menționa următoarele:

- să se prezinte elevilor scopul învățării, domeniile de aplicare a cunoștințelor;
- elevii să fie apreciați pozitiv și încurajați, să li se arate progresele făcute și importanța ulterioară a acumulărilor făcute în școală;
- elevilor să li se trezească curiozitatea pentru ceea ce trebuie să învețe, să fie stimulați să cerceteze ei înșiși pentru a dezvolta și consolida cunoștințele și deprinderile dobândite și pentru a descoperi lucruri noi;
- să se creeze un nivel optim de incertitudine, deoarece sarcinile prea dificile demotivează prin eșecuri repetate în încercările elevului de a găsi rezolvările, iar cele prea ușoare generează plictiseala, suficiența, lipsa de implicare;
- să fie folosite metode activ-participative, activizarea fiind o condiție a învățării eficiente.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit I., Metode de învățământ , Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Gardner H., Inteligențe multiple. Noi orizonturi. Editura Sigma, București, 2006.
3. Ghid metodologic. Aria curriculară matematică și științe ale naturii, liceu, Editura Aramis Print, București 2002.
4. Jinga I., Istrate E., Manual de pedagogie, Ediția a II-a rev., Editura BIC ALL, București, 2006.
5. Neacșu I., Motivație și învățare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.

ÎN CĂUTAREA EVEI ȘI A LUI ADAM

PROF. CLAUDIA ENACHE

„Nu există nimic mai tentant pentru om decât libertatea conștiinței sale, însă, deopotrivă, nu există nimic altceva mai chinător.”

Fiodor Mihailovici Dostoievski

Anii 1980, două universități: Emory și Berkeley, California. Douglas Wallace și colaboratorii săi, pe de o parte, și Allan Wilson împreună cu echipa sa studiază, independent unii de alții, aceeași temă: descoperirea strămoșului matern al familiei umane. Concluzia? Uimitoare! Toți oamenii sunt urmașii unei singure femei. Una singură, nu o populație, nu un grup. Femeie care a primit numele de Eva mitocondrială. Eva... Se va regreta mai târziu folosirea acestui nume.

Eva – înțelegem de ce. Dar de ce mitocondrială? Și cum au ajuns la concluzia uniceii Eva?

Puțină biologie celulară, foarte puțină, promit! Celulele din care este alcătuit corpul uman au trei componente fundamentale: membrana plasmatică, citoplasma și nucleul. În citoplasmă se găsesc mai multe organite celulare. Între aceste

organite celulare se află și mitocondriile.

Mitocondriile sunt extrem de importante. Sunt vizibile doar cu ajutorul microscopului electronic. Ele mai sunt numite uzinele energetice ale celulei, deoarece produc energia necesară diferitelor activități. Mitocondriile produc, stochează și distribuie energia necesară celulei. În afară de producerea energiei, mitocondria are și alte roluri. De exemplu, mitocondriile fiecărei celule conțin 1% din genele celulei. Restul de 99% din genele unei celule se află în nucleu. Genele conțin ADN – acid dezoxiribonucleic. Genele din mitocondrie conțin ADN mitocondrial. Mitocondria are în ADN-ul ei mitocondrial 37 de gene, responsabile de sinteza a 22 de tipuri de ARN de transfer, a două tipuri de ARN ribozomal și a 13 proteine cu rol în realizarea lanțului respirator.

Și acum apare partea interesantă. Mitocondriile le moștenim întodeauna de la mamă. Întodeauna! Niciodată de la tată. De ce? Simplu. Gametul feminin – ovulul – este mult mai mare decât cel masculin. Gametul feminin are citoplasmă în care se găsesc mitocondrii. Doar aceste mitocondrii din citoplasma gametului feminin se vor transmite urmașilor. Evident, bărbații au și ei gene mitocondriale moștenite de la mamele lor. Au gene mitocondriale în celulele corpului lor. Dar bărbații nu transmit aceste gene.

Idea de la care a plecat studiul celor două echipe a fost simplă. S-a studiat comparativ ADN-ul mitocondrial al unor populații umane reprezentative. ADN-ul mitocondrial se transmite de la mamă la copii fără a suferi procesul de recombinare. Deoarece ADN-ul mitocondrial nu se modifică, nu se recombina, ne oferă informații despre generațiile trecute. Astfel, studiile întreprinse în scopul urmăririi obârșiei genetice a omului au demonstrat că la bază se află o femeie, o singură femeie – Eva mitocondrială. Cel mai recent strămoș comun pe linie maternă.

Evident, creaționiștii au jubilat. Existența Evei este dovedită genetic! ...Iată regretul ulterior legat de numele ales. Mai nou, se folosește sintagma enunțată mai sus: cel mai recent strămoș comun pe linie maternă. Evoluționiștii au completat descrierea Evei mitocondriale: a trăit în Africa de est, acum aproximativ 150000 de ani. Și atenție! Teoria Evei mitocondriale afirmă, din perspectivă evoluționistă că: „Ar trebui să ținem cont de faptul că această femeie aparținea unei populații care număra peste 10000 de indivizi, astfel încât nu se poate vorbi de o unică pereche, Adam și Eva.” (Richard Leaky, *Originea omului*, p 126).

De reținut: bineînțeles, nu există doar o Eva mitocondrială, ci și un Adam, mai exact un Adam cu cromozomul Y.

Adică cel mai recent strămoș comun pe linie paternă. Dar evoluționiștii susțin că Eva mitocondrială și Adam cu cromozomul Y nu au fost contemporani!

O scurtă explicație pentru Adam cu cromozomul Y. A fost descris de geneticianul Spencer Wells. Cromozomul Y este specific bărbaților și conține gene care determină masculinitatea. Evident, cromozomul Y nu se întâlnește la femei. Wells a studiat cromozomul Y provenind de la bărbați din diferite colțuri ale lumii și a ajuns la concluzia că toți oamenii astăzi în viață sunt descendenții direcți ai unui singur bărbat, Adam, cu cromozomul Y – cel mai recent strămoș comun pe linie paternă. Despre Adam cu cromozomul Y se presupune că ar fi trăit pe continentul african cu aproximativ 60000 de ani în urmă. Studii mai recente, din 2013, arată că Adam cu cromozomul Y ar fi trăit acum aproximativ 275000 ani. Deci, Adam cu cromozomul Y nu a fost contemporan cu Eva mitocondrială. Dar cei doi sunt strămoșul patern, respectiv matern ai tuturor oamenilor care trăiesc azi pe Terra! Singurii noștri părinți!

Este nevoie de asemenea de o explicație care să arate cum, dintr-o populație de aproximativ 10000 de indivizi, așa cum afirma Richard Leakey, doar o singură femeie a devenit mama tuturor oamenilor care trăiesc azi pe Terra. În general, se recurge la explicații cataclismice. Să nu uităm însă că și potopul a fost un cataclism!

Numele de Eva mitocondrială nu a fost dat de autorii studiilor citate la început, în articolele lor publicate inițial. Numele Eva a fost folosit de Rebecca L. Cann într-un articol publicat în septembrie – octombrie 1987, în *The Sciences* – „In search of the Eve”. De asemenea, apare în octombrie 1987, într-un articol semnat de Roger Lewin în *Science*: „The Unmasking of Mitochondrial Eve”. Trimiterea biblică era evidentă. De aici și regretul ulterior al cercetătorilor

evoluționiști. Acum se preferă expresia: cel mai recent strămoș comun pe linie maternă.

Și tot în legătură cu cel mai recent strămoș comun pe linie maternă: simulările Monte Carlo – care sunt niște algoritmi computerizați folosiți pentru obținerea unor rezultate numerice – sugerează că cel mai recent strămoș comun pe linie maternă – Eva mitocondrială – nu a apărut acum 150000 de ani, așa cum s-a crezut inițial, ci Eva mitocondrială s-a născut surprinzător de recent, cel mai probabil în ultimii 5000 de ani! Adică înainte de despărțirea continentelor, conform datărilor evoluționiste. O dată așa de târzie pentru nașterea Evei mitocondriale este greu să explice, spun evoluționiștii, separarea geografică a speciei umane și izolarea diferitelor grupe unele de

altele. Cred însă ca pentru creaționiști nu este nicio dificultate să explice datarea cu 5000 de ani în urmă a nașterii Evei. Din contră!

Existența Evei și a lui Adam a fost dovedită genetic. Chiar dacă le adăugăm un nume de familie – Eva mitocondrială și Adam cu cromozomul Y – tot Adam și Eva rămân. Ce facem? Ne întoarcem (cu respect) la primele pagini ale Genezei...?

BIBLIOGRAFIE

- Dostoievski, Mihailovici, Fiodor, Frații Karamazov, Adevărul Holding, București 2011, volumul 1, p 427;
- Leakey, Richard, Originea Omului, Humanitas, 1995, p 125-129;
- Lewin, Roger, Bones of Contention: Controversies in the Search for Human Origins, New York, Simon & Schuster, p 20, 64;
- Lewin, Roger, The origin of Modern Humans, W. H. Freeman, New York, 1993;
- Roth, A. Ariel, Origini, Editura Viață și Sănătate, 2013, p 121-133;
- Rouhani, Shahin, „Molecular Genetics and the pattern of Human Evolution”, in Mellars and Strigers, editori The Human Revolution;
- Stringer, Christopher, „The Emergence of Modern Humans”, Scientific American, decembrie 1990, p 98-104;
- Thorne, Alan, G., Milford H. Wolpoff, „The Multiregional Evolution of Humans”, Scientific American, aprilie 1992, p 76-83;
- Wilson, Allan C., Rebecca L. Cann, „The Recent African Genesis of Humans”, Scientific American, aprilie 1992, p 68-73.

OMUL ÎNTRE CARTE ȘI VIAȚĂ

DOINA COCONU

**„Căci Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrător, mai tăietor decât orice sabie cu două tăișuri: pătrunde până acolo că desparte sufletul și duhul, încheieturile și măduva, judecă simțirile și gândirile inimii.”
Evrei 4,12**

În lucrarea sa, *Până la sfârșitul timpului*, Brian Greene citează un mentor personal: „Omul este singura ființă care știe că va muri; toate celelalte îmbătrânesc, dar conștiința lor e limitată exclusiv la clipa prezentă, care trebuie că li se pare eternă.” (pag. 11)

Oswald Spengler a conchis că orice religie, orice cercetare științifică, orice filosofie pornesc de aici. Totuși, istoria ne dă indicii cu privire la nevoia omului de a evada din capcana timpului. Dincolo de influența culturii, orice om descoperă întrebări latente, depozitate în sine, întrebări cu privire la traseul vieții și finalitatea acesteia. Acest fapt influențează considerabil felul în care orice om se va raporta la realitatea care îl înconjoară.

Aș îndrăzni să afirm că nimeni nu scapă de astfel de întrebări. Nu poate să renunțe la răspunsuri, are nevoie de ele. Un rol definitoriu îl are educația, informația. Citatele de început sunt cheia în care vor fi scrise rândurile care vor urma. La ce ajută, la urma urmelor, lectura, deschiderea pentru cunoaștere? Desigur, aceste gânduri nu reinventează roata. Dar fiecare om, când ajunge să aprecieze valoarea cunoașterii, vreau să cred că simte nevoia de a da o mărturie în acest sens. E o moștenire de transmis generațiilor care vor urma.

Ceea ce urmează pune accentul pe frumusețea, bunătatea, verticalitatea care sunt eliberate din închisoarea interioară a ignoranței. Citatele de început deschid ușa spre câteva răspunsuri. Desigur, lista poate fi mai scurtă sau mai lungă. Depinde de cititor, de capacitatea sa de a sintetiza informațiile dobândite de-a lungul vieții. Este o listă permanent deschisă, se închide abia la finalul vieții.

1. Ce sau cine a creat spațiul și timpul?

Ce sau cine a adus la ființă călăuza fermă a matematicii?

Răspunsurile pot fi foarte diferite, pot fi complementare, depind și de stadiul de informare. Să ne gândim la perspectivele adeptilor evoluționismului, ale creaționiștilor etc. Raportarea echilibrată la aceste perspective nu poate decât să îmbogățească. Scoate mintea din posibila tendință de a aborda realitatea în mod simplist, superficial, unilateral, părtinic. Dincolo de dezvoltarea de abilități de analiză critică a unui conținut, există autorul din spatele rândurilor scrise. Cititorul poate deveni cooperant, e chemat să participe la frământările scriitorului. Acest demers necesită toleranță, empatie, ajută maturizării inteligenței emoționale, exclude privirea de sus a cititorului.

2. Să fim recunoscători celor care și-au pus viața la dispoziție, au cercetat, au scris, au lăsat mărturie despre frumusețea nevăzută a lumii în care trăim.

Pentru ilustrare, un citat dintr-o carte citită recent:

„La urma urmei, cu cât examinezi mai în detaliu ceva viu, cu atât mai greu îți dai seama că trăiește. Concentrați-vă asupra unei singure molecule de apă, a unui atom de hidrogen sau a unui electron individual, și veți constata că nici măcar unul nu poartă vreun indiciu că e constituentul a ceva viu sau mort, a ceva însuflețit sau neînsuflețit. Viața se recunoaște după comportamentul colectiv, organizarea la scară mare, coordonarea atotcuprinzătoare a unui număr enorm de particule constituente – chiar și o singură celulă conține mai mult de un bilion de atomi.” („Până la sfârșitul timpului”, Brian Greene, pag. 90)

Ce face o carte? Categoric, devine ochiul cu care vedem dincolo de aparent, descoperim frumusețea care nu se oferă la suprafață, pătrundem în profunzimea propriei ființe, învățăm să-i recunoaștem valoarea. Dincolo de uimitoarea informație, sunt lecții de viață, lecții despre identitate, cooperare, valoarea sistemului în care te integrezi. Nimic din lumea noastră nu trăiește egoist.

trebui să ducă la smerenie. Niciodată nu ar trebui ca ceea ce aflăm să ne conducă la infatuare. Avem datoria să transmitem mai departe ceea ce știm. Vechiul Testament lasă să iasă la suprafață tristețea Creatorului : „Poporul Meu piere din lipsă de cunoștință...” (Osea 4,6) Arta de a trăi și a aprecia realitatea stă sub imperativul educației holistice. Cercetătorii au mers în profunzime, au înțeles necesitatea stabilirii unor punți între diversele discipline de studiu. Științele nu sunt separate. O înțelegere rafinată se obține integrând povestea fiecărei discipline într-o narațiune fin structurată.

4. Măcinați ceva ce a fost viu, disecați mașinăria sa moleculară și veți găsi din abundență șase tipuri de atomi: carbon, hidrogen, oxigen, azot, fosfor și sulf, o colecție de elemente numită și SPONCH, un acronim care să ajute memorarea. Doar atât suntem toți și toate? O bucată de lemn și un om. E de ajuns să studiem combustia lor chimică esențială pentru procesarea energiei, numită și reacția redox și descoperim cu uimire asemănări și diferențe, un tipar comun. De ce toate ființele vii își obțin energia în același mod? Este satisfăcător răspunsul: un strămoș comun? De ce nu am alătura și răspunsul: un tipar comun folosit de Creatorul a tot ce există?! Mi-e greu să mă văd ca fiind un

„... o minte deschisă spre cunoaștere îi face pe oameni mai liberi, mai puțin manipulabili, mai pregătiți pentru fericire, mai creatori, mai apți pentru conviețuire, mai frumoși și mai buni.” Gabriel Liiceanu, „Ce gândește Dumnezeu” pag.19

3. Cartea face ca piramida lui Maslow să treacă în plan secund. Cunoașterea este oprită doar de limita propriei vieți. Este ca un orizont care te atrage permanent. Totuși, o raportare sănătoasă la informația dobândită ar

simplu sac de particule guvernate de legile fizicii. Poate materia, de una singură, să producă senzațiile care inspiră conștiința? E posibil ca sentimentul nostru conștient de autonomie să nu fie decât legile fizicii acționând asupra materiei care alcătuiește

corpul și creierul? Atomii și moleculele, reducând totul, sunt substanța gândirii? Indubitabil, omul e un sistem guvernat de legi sistemice, nu este total liber, nu controlează, conștient, miliardele de acțiuni care au loc în sine. Secundă de secundă. Totuși, ce distinge tipul de procesare a informației care dă naștere conștiinței? Este aceasta doar o rezultantă a legilor imuabile ale fizicii? Imuabil și evoluție... Interesantă combinație! Ca cercetător al Revelației Speciale – Biblia, susțin nevoia de educație holistică pentru că educația reală înseamnă refacerea Chipului lui Dumnezeu în om. („Educație” Ellen White, cap. 1) Și tot ce există poartă amprenta Creatorului.

Educația întoarce privirea spre început. Iar la început, conform Cuvântului de Sus, omul a fost administratorul acestei planete. Dar cum să ai grijă de o lume așa de complexă fără să o cunoști? Doar refacerea realității inițiale va putea să deamărturie cuprivirelacâtacostatpierderea relației directe cu Creatorul. Consecințe? Utilizarea egoistă, incorectă a planetei, distrugerea ei. Ca urmare, informarea, cunoașterea corectă a acestei lumi conduce la o administrare matură a resurselor pe care planeta ni le pune la dispoziție.

Fiecare dintre noi avem o listă a

celor pe care îi considerăm persoane cu autoritate, oameni în care avem încredere – profesori, lideri, prieteni, oficialități, experți recunoscuți. Avem nevoie de toți. Totuși, cine poate să redescopere sau măcar să verifice cunoștințele acumulate în mii de ani? Să nu ne mire experiențele amare pe care le putem avea pe traseul vieții. Putem descoperi că informații în care am avut încredere au fost incorecte. Nu putem verifica personal tot ce citim. Dar putem să fim conștienți de limitele gândirii umane. Ceea ce putem face este să continuăm să citim, să nu încetăm să punem întrebări realității, să nu ne grăbim să tragem concluzii. Cunoașterea totală aparține doar Creatorului. Dar putem avea în vedere rostul existenței noastre efemere.

Desigur, putem spune: cu o floare nu se face primăvară. Dacă centrul de greutate devine omul. Dar când Creatorul este în centru, El poate face reforme incredibile și printr-un singur om. Putem să ne punem la dispoziție. Dumnezeu are nevoie de oameni informați, educați .

Revenind la un citat de început, cărțile se adresează unui om cu „...o minte deschisă spre cunoaștere”, „... îi face pe oameni mai liberi, mai puțin manipulabili, mai pregătiți pentru fericire, mai creatori, mai apți pentru conviețuire, mai frumoși și mai buni.”

O EDUCAȚIE ALEASĂ LUMINIȚA DIMOIU

**„Ține învățătura, n-o lăsa din mână;
păstrează-o, căci ea este viața ta!”**

Proverbe 4.13

Nu avem nicio îndoială că educația este de natură divină. Primul educator, primul învățător a fost Însuși Dumnezeu în Grădina Eden, când cei doi care alcătuiau perechea cea sfântă nu erau numai copii sub grija părintească a lui Dumnezeu, ci și învățăcei, primind învățături din partea AtotÎnțeleptului Creator. Ei erau vizitați de îngeri și aveau posibilitatea comunicării cu Făcătorul lor fără nicio perdea despărțitoare între ei. Erau plini de vigoarea ce venea de la pomul vieții și puterea lor intelectuală nu era decât cu puțin mai prejos de aceea a îngerilor. Tainele universului vizibil, „minunile Aceluia a Cărui știință este desăvârșită“ (Iov 37, 16), le ofereau un izvor inepuizabil de învățătură și bucurie. Legile ce acționează în natură și care au constituit obiectul de studiu al oamenilor timp de șase mii de ani erau deschise înțelegerii minții lor de către Cel Veșnic, Inițiatorul și Susținătorul a toate. Ei vorbeau cu frunzele, cu florile și cu pomii, culegând de la fiecare secretele vieții lor. Adam era un bun cunoscător al fiecărei creaturi, de la puternicul leviatan, ce se joacă în valurile mării, și până la insectele ce plutesc în razele de soare. Fiecăreia dintre ele Adam i-a dat un nume, el fiind cunoscător al naturii și obiceiurilor lor. Slava lui Dumnezeu din ceruri, lumile nenumărate în mișcarea lor ordonată, „plutirea norilor“, tainele luminii și ale sunetului, ale zilei și ale nopții — toate erau deschise studiului primilor noștri

părinți. („Patriarhi și profeți” pag.36) O educație aleasă, bazată pe legea iubirii și a ascultării de Creator, în care rezonau măiestria desăvârșită a Învățătorului cu dimensiunile și capacitățile omului nou creat, o lucrare care avea ca obiectiv formarea unui caracter asemănător cu al Învățătorului și atingerea celor mai înalte sfere ale cunoașterii. Au fost create condițiile ideale pentru școala din Eden, procesul educațional beneficia de toate mijloacele și metodele moderne de predare, pe care ne străduim cu greu astăzi să le găsim și să le aplicăm, cum ar fi metoda învățării prin descoperire, metoda investigației și multe altele. Adam și Eva aveau la îndemână cele mai utilizate laboratoare de fizică și de chimie, în care explorau și experimentau fără teamă legile creației, sub îndrumarea îngerilor și a lui Dumnezeu. Fiecare descoperire ducea la noi dovezi ale iubirii nemărginite a lui Dumnezeu pentru ființele create și la faptul că Dumnezeu e dragoste. Era minunat! De ce nu a durat? Este un ingredient important, cred că cel mai important, care asigură succesul și finalitatea obiectivelor educaționale — dedicarea bilaterală, adică o contribuție totală, atât a profesorului, cât și a elevului, o relație bazată pe încrederea reciprocă. Dumnezeu a dat totul, a demonstrat asta la cruce, dar omul, încă din Eden a vrut să fie diferit de cum a fost creat, a considerat că-i mai lipsește ceva, că nu poate să aibă o relație deplină cu Învățătorul său fără acel ceva interzis. Omul a trădat încrederea lui Dumnezeu, nu a ascultat de învățăturile primite. A fost a doua manifestare a egoismului în Univers, după cea a lui Satana.

Școala din Eden a fost înlocuită de școala suferinței, o școală a credinței trăite, fără ca Dumnezeu să mai fie prezent fizic, ci doar online, dar El a continuat să-l educe pe om cu aceeași dragoste prin Duhul Sfânt, pentru același obiectiv final, alegând întotdeauna metode personalizate. De multe ori a ales și alege să lucreze prin oameni pentru oameni, El Însuși devenind Om în școala suferinței pe care a absolvit-o scriindu-Și licența cu propriul sânge. A trecut pe acolo, ca să ne arate că și noi putem, dacă rămânem în ascultare deplină, prin credință. Jertfa Sa a schimbat școala suferinței în școala lui Hristos, care a deschis din nou drumul unei educații alese, ca aceea din Eden, unde putem deveni cu adevărat copii ai lui Dumnezeu și învățători ai Legii Sale. Nu toți avem privilegiul să fim învățători sau profesori într-o școală și să experimentăm la propriu experiența din sistemul educațional, dar putem fi cei mai buni dascăli pentru propriii copii, pentru aceia pe care ni i-a încredințat cu adevărat Dumnezeu. Pentru asta trebuie să absolvim școala lui Hristos, școala ascultării și a trăirii în ascultare. Nu putem altfel.

Îmi vine în minte experiența frumoasă și de dorit a familiei Recabiților, descrisă în cartea profetului Ieremia, la capitolul 35, mai ales că Dumnezeu este cel care o aduce în atenție ca o mărturie că putem să ne educăm copiii în spiritul iubirii și ascultării de Legea Sa, pe termen lung. Poruncile date familiei sale de Ionadab, fiul lui Recab, de a nu bea vin, de a nu fi idolatri, de a nu zidi case, de a nu poseda pământuri, au fost păstrate cu sfințenie de urmașii săi, timp de 150 de ani, iar când sunt puși la probă, la cererea lui Dumnezeu, ei își reafirmă crezul și hotărârea de a păstra ceea ce li s-a încredințat. 150 de ani în care generații după generații au învățat cu succes lecția ascultării și au arătat că se poate trăi prin credință, având o viață curată, îm-

plinită și mult binecuvântată. Când ești împreună-lucrător cu Dumnezeu, acesta este rezultatul, aceasta este finalitatea educației. Școala noastră, LTA-ul nostru drag, este locul în care, de 30 de ani, elevi și profesori deopotrivă, generații după generații, învață să trăiască după Legea Iubirii și a Ascultării de Dumnezeu, pentru ca apoi, în familiile lor, fiecare „să dea mai departe”, la fel ca Ionadab.

Să avem fericita nădejde că atunci când va veni momentul și vom fi puși la probă, chiar și după 120 de ani, să se audă cu hotărâre: „Noi ascultăm tot ce ne-a poruncit Dumnezeu, Tatăl nostru !”.

REVERBERAȚII

ANCA MEREUȚĂ

În târgul vechi, pavat cu pietre și praf de
scorțișoară,
Când vine înserarea, statuile coboară
Să își trăiască viața precoce confiscată,
În cărți și pergamente cu fonturi vechi
ștanțată,
Să uite că n-au voie să plângă, să zâmbească,
Să plece din culise, pe străzi să rătăcească,
Pe ziduri cu graffiti și cretă să picteze,
Muzee și relicve de preț să devasteze...
Că plebea cea perfidă le-a pironit pe soclu,
Să le admire veșnic, prin lupă și monoclu...
Și-n înserarea caldă, cu nuanțe de pastel,
În camera obscură și rece de hotel,
Îmi amintesc că totul se-ntoarce în abis,
C-am vizitat orașul aieva doar în vis,
Că-n timp și amintirea își pierde din culoare
Și c-am uitat să-mi fac bagajul de plecare...

RĂDĂCINILE CERULUI

IULIA DRĂGHICI

În palmele Domnului îmi citesc viitorul,
Dorm cu fruntea pe ele
Și-mi miroase a pâine.
Ele țin pământul
Și țărâna din noi,
Îmi liniștesc sufletul
Și alungă zgripturoi.
Mâinile astea
au înfipt în pământ întreg cerul
Și s-au făcut rădăcini...
Curg lacrimile lumii în ele,
De sunt aproape pline
Și stau să-ntoarcă Edenul,
Ca să răsară vise
Ce nîcîcînd n-or apune.

POVESTE-ALBASTRĂ

IOANA DUMITRESCU

Marea-i o poveste-albastră
Scrisă de un cer senin,
Când în ochii lui se uită,
Îi e bine, totu-i lin.

El o-nvață cu răbdare,
Ea mereu spre el privește,
Chiar de-ar vrea să mute țărmul,
Lângă mal încet se-oprește...

Se-nfioară și frământă
Mii nisipuri în adânc...
Dar când soarele-o răsfată,
Cântecul îi este blând.

Își brodează cu argint
Valurile-n mii de chipuri,
Ochii mei rămân pierduți
Printre finele-i nisipuri....

Marea știe să asculte...
Știe-așa frumos să tacă...
Te oprește lângă dânsa –
Tot ce doare, o să treacă.

Într-una din zile, am decis să fac cu elevii mei de clasa a XI-a un exercițiu de scriere creativă. Am vorbit în timpul unei lecții despre ce înseamnă a fi rebel și i-am provocat să scrie povestea unui Rebel pentru o cauză bună. Și pentru că am vrut să-i motivez, am scris și eu despre un rebel. Rebelul meu preferat.

Fiecare adolescent ajunge să fie un rebel, indiferent dacă vrea sau nu. Pe drept sau doar în imaginația sa, când se confruntă cu reguli pe care le consideră absurde, spiritul dreptății sădit adânc în ființa lui se revoltă și vrea să readucă lucrurile în ordinea pe care o consideră corectă.

Adolescenții au un foarte înalt simț al dreptății și unul dintre cele mai mari defecte pe care le găsesc la adulți este lipsa de onestitate. Poate că aceasta este o reminiscență a inocenței pe care o au copiii și care refuză să dispară mult timp după ce a trecut copilăria.

Gândindu-mă la un Rebel pentru o cauză bună, în ultima vreme, am ajuns să-L descopăr pe Isus ca pe Cel mai frumos rebel.

El provoca în mod constant regulile fariseilor și saducheilor. Vindeca în timpul Sabatului, lua masa cu femeile desfrânate și vameșii, permitea ucenicilor Săi să culeagă spice în ziua Sabatului și oferea iertare unor oameni pe care societatea îi achitase fără drept de apel (vezi femeia prinsă în preacurvie - Ioan 8).

Fiecare evreu care respecta legea a fost cel puțin nedumerit de felul în care El a explicat Împărăția lui Dumnezeu și s-a întrebat, pe bună dreptate, dacă era un rebel sau Cel Care pretindea că este.

Dar adevărul e că Isus a fost cel mai ascultător Fiu dintre toți. Biblia spune în Filipeni 2,8: „El S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte, și încă moarte de cruce.” El le-a părut un răzvrătit celor care uitaseră Cine și cum e Dumnezeu, celor care îi învățau pe oameni să se teamă de un Dumnezeu crud și care nu-și mai aminteau că El promisese că Îl va trimite pe Fiul Său să moară pentru păcatele lor.

Isus a venit la un popor atât de înstrăinat de Dumnezeu, încât adevăratul Fiu al lui Dumnezeu li se părea un străin.

Smerenia Lui era absolută, dar standardele Lui erau cele mai înalte posibile. El părea cel mai mare călcător al Legii, dar era întruchiparea Legii. Și la fel ca majoritatea rebelilor, El a fost ucis. Dar chiar și în aceasta, El a fost ascultător de Tatăl Său, dându-și de bunăvoie viața pentru ca toți cei pierduți să o poată avea deplin.

Exemplul lui Isus iese în evidență în istorie, iar timpul nostru este literalmente împărțit în două de viața Sa. Oamenii din timpul Său credeau că El este un Răzvrătit, dar Cel a Cărui părere contează cel mai mult a spus că El este Fiul Său iubit, Cel în Care Își găsea toată plăcerea.

Le doresc tuturor rebelilor să li se poată spune „fi preaiubiți” și cauza lor să poarte confirmarea Cerului!

PROGRES/REGRES LAURENȚIU BASTOREALĂ

Precum poetul care zice: „De ce pana mea rămâne în cerneală mă întrebî?/ De ce ritmul nu m-abate cu ispita-i de la trebi?”, mă gândesc uneori dacă are vreo finalitate eficientă scrierea acestor rânduri. Într-o cugetare, Francisc Bacon afirma : „Lectura face un om deplin, Vorbirea un om priceput, Scrisul un om exact”. Desigur, dezvoltarea este în această ordine. Dictatorii de orice fel (naziști, comuniști, închizitori etc) au interzis și distrus cărți pentru că știau un mare adevăr: cărțile dăunează grav inculturii și dictaturilor. În același timp, ei au susținut propaganda prin imagini, filme, spectacole fascinante și putem menționa nume precum Serghei Eisenstein în URSS și Leni Riefenstahl în Reich-ul nazist.

Cărțile cu narațiuni au rol formativ-educativ, au efect calmant, dezvoltă empatia și imaginația sănătoasă. Dar cărțile clasice sunt înlocuite cu cele postmoderne, care au, adesea, un efect deformativ, stimulând nervozitatea și agresivitatea, ca și bombardamentul de imagini și mesaje scurte din domenii diferite. Profesorul Nicolae Manolescu spunea că „Milioane de oameni n-au deschis niciodată o carte. A vrea să le explici ce pierd e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart”. Câți tineri mai citesc astăzi marea capodopera universală „Miserabilii” de Victor Hugo? Când numărul metrosexualilor e în continuă creștere, mulți sunt influențați fie de titlu, fie de numărul mare de pagini pentru a nu o citi. Am văzut într-o bibliotecă teancurile de literatură clasică românească și străină legate pentru a fi casate și alături teancurile aduse pentru a le înlocui: vampirii, vrăjitorii, magicienii, pseudo-„super-eroii” etc, veneau

în locul lui Făt-Frumos, zmeului, Împăratului Verde sau echipei formată din „fata babei și fata moșului”. Epitetul, metafora, hiperbola și personificarea erau înțelese intuitiv înainte de a intra în învățământul primar, atunci când copiilor li se citeau povești și nu își distrugau ochii și mintea de la 2-3 ani cu ecrane. Din povestea în care fata moșului și fata babei făceau alegeri, copiii și tinerii învățau că lucrurile valoroase nu sunt neapărat cele ce se văd, ci cele de la interior, iar cei demn de apreciat sunt cei harnici, nu cei leneși și cu pretenții. Din sfaturile (însoțite adesea de obiecte salvatoare) pe care Făt-Frumos le primea de la bătrâna înțeleaptă în diferite povești clasice, educative, copiii erau îndrumați să respecte generațiile care le-au dat viață, le-au creat condiții pentru a trăi și a înțelege lumea aceasta plină de defecte. Din necazurile pățite de Scufița Roșie, se putea înțelege riscul aventurării singur în zone periculoase la propriu și mai ales la figurat. Poveștile clasice învățau copiii că era (și încă este) extrem de riscant să deschizi ușa unui necunoscut, dar câte „uși” se deschid azi către necunoscuți, prin intermediul unui „device”?

Desigur, în povești, erau uneori prezentate exagerat unele situații, dar pentru nivelul de cultură de atunci, probabil că era singura variantă, tot așa cum și inventarea Purgatoriului și a torturilor din Iad a fost rezultatul nivelului de educație sau barbarie al vremii respective. Mai de neînțeles sunt filmele horror produse în contemporaneitate și care nu au niciun scop educativ-moralizator.

În prezent, o noua tendință din educație și societate, despre care au avertizat diverși filosofi precum Michel Maffesoli, este axată pe „puer aeternus”, pe „filosofia

pe „ambalaj” și aparențe, consecința fiind că superficialitatea, narcisismul, autosuficiența și indiferența sunt considerate calități, de aici și rolul exagerat preluat în prezent de moda (una din principalele cauze ale poluării planetare). În limbajul secol XIX-lea, aceasta se poate numi o nouă „formă fără fond”.

Utilizarea și cunoașterea unui număr redus de cuvinte, înlocuite de „limba gimnastica” și emoticons, sunt rezultatul lipsei lecturii de bună calitate și aceasta situație riscă să întoarcă societatea la analfabetismul, cruzimile și superstițiile din perioada Evului Mediu sau, și mai rău, la perioada preistoriei, când dominau pictogramele și... picturile rupestre. Un regizor chiar a încercat să-și imagineze cum ar arăta lumea dacă ar continua această tendință și a produs filmul „Idiocracy”, ca un avertisment. Experimentul atroce din Evul Mediu, în care un copil mic nu a fost învățat cuvinte și nu i-a fost dezvoltat limbajul este suficient. Așa cum acum un secol unii aveau iluzia că prin comunism sau prin fascism se pot rezolva marile probleme

ale omenirii, alții au, în prezent, iluzia că inteligența artificială și transumanismul vor rezolva multe. Probabil, dar o vor face pentru sau împotriva oamenilor? „Poluarea cu imagini” are asupra cărților același efect pe care îl are noaptea „poluarea luminoasă” care împiedică observatorii cerului să vadă stelele.

Sunt totuși, sunt un pic mai optimist decât poetul care zicea în altă parte : „Când știi(...)/ Că-n urmă-ți rămân toate astfel cum sunt, de dregi/ Oricât ai dreg-e-n lume - atunci te obosește/ Eterna alegare...”. E dreptul fiecărui tânăr să își folosească timpul spre folos sau risipă, dar să nu pretindă apoi calificative elevate. Din nefericire (pentru ei !), sunt din ce în ce mai mulți disprețuitori ai cărților și mai ales ai Cărții, dar știu că „Adevărul nu are nevoie de aprobarea mulțimii.”, după cum nici rotația Pământului în jurul Soarelui nu avea nevoie de aprobarea papalității și Inchiziției în Evul Mediu.

PLINI DE DUHUL SFÂNT TIBERIU KOÖS

„Ucenicii Domnului Hristos aveau un profund simțământ al neputinței lor și, cu umilință și rugăciune, au alăturat slăbiciunea lor puterii Lui, neștiința lor înțelepciunii Lui, nevrednicia lor neprihănirii Lui, sărăcia lor inepuizabilei Sale bogății.” FA 57.1

Bună să vă fie inima!

Câteva scurte reflecții referitoare la cap. 3 din cartea „Faptele Apostolilor” din Biblie (<https://mybible.eu/ro/ACT.3.VDC>) și la pag. 57-60 din cartea cu același titlu (abreviată FA) de Ellen White (al doilea pasaj poate fi citit de aici: <https://m.egwwritings.org/ro/book/2013.213#214>).

Observăm că revărsarea Duhului Sfânt la Ziua Cincizecimii nu a fost doar o exaltare de moment. Ucenicii au fost umpluți de Duhul atunci, dar au rămas în continuare plini de prezența Lui (FA 57.2). Minunea săvârșită de ei a fost o revărsare a preaplinului prezenței Dumnezeirii în viața lor. Cartea Faptele Apostolilor este pe drept cuvânt supranumită „Faptele Duhului Sfânt”.

Când aflăm despre activitatea extraordinară a lui Isus sau a apostolilor Săi, probabil că și noi avem momente când ne dorim să fim în aceeași situație. Dar problema noastră e perseverența/continuitatea și faptul că poate ne dorim doar faptele Duhului, fără să-I dorim neapărat prezența. Să cerem revărsarea Duhului Sfânt în viața noastră, dar și să o menținem. Cum?

- „Cu... rugăciune”, „după un timp de rugăciune stăruitoare” (FA 57);
  - prin studiul Bibliei (vedem din predica lui Petru că era un bun cunoscător al ei);
  - prin dorința de a lucra pentru Isus.
- Întâlnește-te zilnic cu Isus și Duhul Sfânt prin rugăciune, studiu biblic și misiune!

Resursă suplimentară:

Despre un proiect mondial de rugăciune: <https://www.zecezilederugaciune.ro>.

CATEGORIILE ESTETICE

-FRUMOSUL

DANIELA ZAHARIA

De ce este necesar ca omul să acceadă la esența esteticului, să-l definească? O teorie a cercetătorilor, concepția naturală cu privire la estetic, afirmă că fenomenele, obiectele sunt estetice, indiferent de percepția, existența și capacitatea reflectorie a omului. O alta, concepția socială a esteticului, susține că obiectele și fenomenele din realitatea naturală devin estetice numai când intervine omul capabil să le aprecieze ca atare.

Cele două teorii absolutizante nu pot duce decât la concluzia necesității de a privi esteticul sub un dublu aspect: gnoseologic și estetic.

Categoriile estetice sunt piloni de rezistență ai cunoașterii. Se știe că procesul complex al cunoașterii începe cu intuiția senzorială, vie și se finalizează cu abstractizarea, în cadrul gândirii teoretice. Abstractizarea și generalizarea ne oferă calea de a descoperi relațiile lăuntrice ale fenomenelor sau ale obiectelor. Particularul, individualul este astfel ridicat la nivelul generalului prin judecăți, legi, concepte, categorii.

Științele își formulează propriile categorii, în conformitate cu obiectul cercetării lor. Sistemul categoriilor rămâne, în timp, permanent unul deschis, flexibil, adaptabil fenomenelor înnoitoare din realitatea obiectivă.

O clasificare a categoriilor estetice poate fi realizată în funcție de sfera de cuprindere și de particularitățile lor. Astfel, pot fi: - categorii care reflectă raportul

estetic dintre om și realitate (frumosul, sublimul, comicul, tragicul etc.); - categorii cu sfera de aplicare strict în surprinderea fenomenului artistic (limbaj artistic, curent, stil, idee artistică, formă, conținut etc.)

„Esteticul există obiectiv, atât în lumea naturală, cât și în existența socială. Prin urmare, atât în natură, cât și în existența socială, esteticul obiectiv există independent de conștiința omului. Conștiința socială sau, mai exact, în acest caz, conștiința estetică, reflectă realitatea socială existentă în mod obiectiv.”¹

KALOKAGATIA/FRUMOSUL

Poate omul ființa în afara esteticului? De unde necesitatea formării sau, cel puțin, a raportării la o conștiință estetică menită să-l susțină gnoseologic și estetic?

În lumea estetică și filozofică a Greciei Antice, frumosul și arta nu erau două concepte gândite împreună, în mod necesar. Arta era un mod de cunoaștere mai ales a omului, vizând adâncimile sufletului său, având ca scop generarea unor forme de adevăr. După criteriul obiectului de analiză, se distingeau trei forme de cunoaștere: teoretică, practică și poietică. Deși diferite prin orientare, toate își propuneau să atingă un anumit bine. Acest țel ontologic era reprezentat printr-o fericire individuală și o fericire civică. Se știe că idealurile greceității vechi erau civice: formarea bunului cetățean de care era legată intim și fericirea individuală.

1 Ion Toboșaru, *Principii generale de estetică*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1978, p. 148.

Valoarea supremă a vieții, dată verbului a trăi, era oferită prin cultivarea virtuților umane, până la atingerea stării interioare de kalokagatia. Punctul culminant al existenței era orientat spre trei valori cardinale, aflate într-o permanentă armonie: Frumosul, Binele și Adevărul. Așadar, scopul urmărit de artă nu era preponderent unul artistic, ci unul general-uman.

„Criton”, unul din dialogurile socratice ale lui Platon, face parte din scrierile de tinerețe ale sale și dezvoltă o acțiune care se petrece cu trei zile înainte de moartea lui Socrate. Prietenul acestuia, pătrunzând în închisoare, face o ultimă încercare de a-l salva. Rugămintele, promisiunile lui Criton sunt întâmpinate cu un refuz plin de luciditatea calmă a filozofului ce se supune rânduielilor statului său. Dialogul lor este condus de Socrate spre câteva concluzii ontologice remarcabile:

„Socrate - Rămâne pentru noi adevărat sau nu că a trăi conform binelui trebuie să fie mai presus de a trăi pur și simplu?

Criton - Rămâne adevărat.

Socrate - Și rămâne oare adevărat sau nu că a trăi conform binelui este unul și același lucru cu a trăi frumos și drept?

Criton - Rămâne.”¹

Socrate clarifică semnificația ideii de a trăi nu la întâmplare, fără norme morale statornice. Individul trebuie să unească în sine starea de spirit cu acțiunile sale din exterior, în scopul binelui suprem. Viața particulară devine echivalentă cu cea socială, pentru un cetățean adevărat.

Adevărata cunoaștere însemna formarea unor judecăți esențiale și cât se poate de reale despre ideea de bine, frumos, drept, toate aceste concepte fiind înțelese într-o accepție aproape sinonimică.

Ca formă de cunoaștere, arta era complementară și inferioară celorlalte, datorită statutului de perisabilitate a obiectului ei. Era considerată și un mijloc de împlinire a binelui individual și comunitar.

1 Platon, Euthyphron. *Apărarea lui Socrate. Criton*, Ed. Humanitas, București, 1997, p. 169.

Tipul de umanitate propus de greci, posibil de atins, era acela al unei desăvârșiri sufletești. Modelarea sinelui provenea din cultivarea unor virtuți-reper: înțelepciunea, curajul, temperanța, dreptatea. Artă trezește umanitatea din oameni.

Gândirea greacă antică a transmis culturii intelectuale europene idealul unității a acestor concepte ontologico-estetice (binele, adevărul și frumosul), dar și tendința de generare a unor dileme născute din cele mai înalte idei ale spiritului, din supoziții ontologice și epistemologice.

Înainte ca termenul *catharsis* să desemneze o categorie a esteticului, el definea un ritual grecesc antic, de purificare a sufletului, în diferite prilejuri rituale sau de sărbătoare. Intrarea în comuniune cu zeii presupunea o acțiune pregătitoare. Ideea de purificare sufletească se regăsea și în filozofia lui Platon. Acesta, în *Charmides*, afirma despre Hipocrate că descoperise arta de a vindeca partea vătămată prin tratarea organismului ca întreg. Procedul se baza pe următoarea convingere - secretul întregii medicine profilactice consta în menținerea unei armonii între cele patru umori: sângele, limfa, fierea galbenă și fierea neagră. Purificarea, *catharsis-ul* însemna punerea în armonie a acestor patru componente care determinau anumite stări sufletești: mânia, ura, melancolia, bucuria etc.

Pe de altă parte, după cum, pentru un medic, aspectul fizic poartă indicațiile stării de sănătate a unui om, obiecte de artă, produse de el, formează un habitus a cărui analiză conduce la cunoașterea și înțelegerea sufletului generator. Prin actul de creație, omul se pune într-o analogie cu un atribut al ființei divine, acela de demiurg. Urmând principiile sufletului, artistul reordonează materialele preexistente din lume.

FRUMOSUL

În dialogul „Cratylus”, Platon, vorbind despre scopurile divinației, ale medicinei, preciza pe acela de purificare a sufletului și a trupului.

În mediile filozofice pitagoreice, trecerea în stările de contemplație venea după procedeele de purificare a sufletului prin muzică sau prin diverse ritualuri.

„Poetica” lui Aristotel este primul tratat de estetică europeană în care arta este definită ca o tehnică de imitație și curățare a spiritului.

Tot aici, Aristotel preia, din uzul lingvistic și filozofic obișnuit, sensurile cathartaris-ului. Tragedia este o imitație, dar și un mod de purificare, prin scopul ei. Pentru el, arta, alături de rolul mimesis-ului, de reproducere a unei anumite realități, împlinește și scopuri de natură sufletească, cathartice, prin generarea unor trăiri interioare, descărcări emoționale. Se realizează o înălțare a sufletului, o elevație a lui.

În „Politica”, Aristotel abordează funcția unor genuri muzicale de a genera cathartaris-ul, dincolo de relaxare sau educație.

Pe lângă funcția estetică, cea cognitivă rămâne permanent prezentă tuturor timpurilor și o altă funcție a artei, aceea social-educativă: „Funcția estetică a creației artistice însoțește actul cunoașterii, afirmându-se totodată în cercul valorilor educative.”¹ Artele reflectă în procente variabile realități sociale, iar consumatorii de artă sunt influențați de substratul ideatic, moral, inserat de creatori în operele lor. Fără a fi produse didactice sau morale, creațiile artistice operează asupra conștiinței oamenilor, formându-le anumite orientări spirituale.

În toate perioadele social-istorice, arta a avut și un caracter angajat, realitățile fiind reprezentate în funcție de concepția filozofică, politică și etică a creatorilor. Ideea autonomiei artei,

sintagma artă pură nu se pot justifica.

În civilizația greacă, adevărul, binele și frumosul erau *universalii*, concepte ce defineau umanitatea în integralitatea ei, fiind aplicabile tuturor actelor umane de oriunde și oricând. Percepția și trăirea lor era sincretică, aproape în indistinție.

În mentalitatea estetică europeană de azi, aproape orice discuție despre artă este legată de frumos, chiar dacă se realizează o negare a lui. Pentru omul grec, arta și frumosul nu erau concepte corelative. Frumosul era un corelativ al binelui, fiind gândit, definit și înțeles împreună cu binele. În om, frumosul (*kalos*) și binele (*agathon*) erau într-o unitate vie și indestructibilă. În greacă, mai ales în greaca elenistică, *kalon* înseamnă nu numai frumos, în sens propriu, ci și bun, valoros, din punct de vedere moral. *Kalos* și *kalon* erau cei doi termeni folosiți pentru a denumi frumusețea. Când se avea în vedere obiectul frumos, se recurgea la adjectivul substantivizat *tó kalon*, iar pentru ideea de frumusețe, de frumos, se folosea *kallos*. Apoi termenul de frumos, tot în greaca veche, putea fi extins la toate obiectele frumoase naturale sau create de om, dar și la abstracțiuni, la cunoștințe și la comportamentele umane frumoase.

Exista și conceptul de *frumos artistic*. Frumosul era un gen suprem, un universal, posibil prezent în orice obiect al lumii înconjurătoare.

Socrate a identificat legătura dintre frumos și utilitar. De exemplu, un scut, oricât de frumos ar fi construit, nu poate fi socotit drept frumos decât dacă-l slujește pe luptător.

Concepția lui Kant este opusă celei socratice, frumosul fiind eliminat din sfera de utilitate.

În cărțile de teoretizare a categoriilor estetice, se subliniază faptul că frumosul reprezintă categoria fundamentală a esteticii. În jurul frumosului s-au formulat poziții

1 Ion Toboșaru, *Principii generale de estetică*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1978, p. 192.

timpului. Este frumosul obiectiv? Are o existență independentă de receptori? Este adevărat că, înainte de apariția omului și a societății, natura avea virtuți reale ale frumosului. Frumosul apare în relația dialectică dintre obiect și subiect? Este o valoare umană care devine concretă, senzorială, prin raportarea conștiinței estetice a sa la lumea reală?

Frumosul se regăsește într-un cadru foarte larg, în trei domenii generale, variate: în natură, în societate, în artă. Este adevărat că, din universul activităților umane, arta reprezintă domeniul cel mai adecvat de exprimare și de concretizare a frumosului. Dar și socialul dezirabil necesită dominarea unui frumos cu valențele moralei atemporale, conform căreia: binele, adevărul și frumosul se împletesc.

Frumosul exprimat prin om și de către om îndeplinește o funcție gnoseologică și educativă. Prin frumos, cunosc și înnobilez pe om. Frumosul are un moment relativ, dictat de evoluția idealurilor general-umane.

Dacă în domeniul artei acționează sufletul uman ca modelator al lumii, bazându-se pe capacitatea lui de a face, a realiza opere, în domeniul frumosului, totul pornește de la capacitatea contemplativă a omului, de la starea lui de a dori. Frumosul avea o dublă natură: un frumos divin și un frumos personal, ca trăire. Prin cele două calități ale sale, sensibil și inteligibil, unifică lumea divină cu lumea omenească, existența sublunară cu cea supralunară.

S-au formulat mai multe teorii ale frumosului: frumosul ca armonie, teoria frumosului inteligibil, teoria pragmatică a frumosului ca utilitate și plăcere, frumosul metafizic etc.

Pentru grecii lumii antice, lumea naturală era dominată de ordine, armonie și frumusețe. Chiar *termenul de cosmos* însemna podoabă, ornament. Armonia era considerată o proprietate intrinsecă

a lucrurilor. Cu ajutorul armoniei, se putea detecta frumosul oriunde. Această teorie a frumosului ca armonie va domina cultura europeană până în Renaștere.

Teoria frumosului inteligibil este complementară teoriei frumosului ca armonie. Frumosul ar exista ca proprietate comună a obiectelor. El există doar când este perceput de om. Obiectele din natură și cele de artă sunt frumoase doar în relație cu oamenii, deoarece frumosul este o dimensiune sufletească, omenească.

Conform teoriei pragmatice, frumosul nu trece drept o valoare estetică, ci etică. El se aplică la lucrurile naturale, la cele produse de om și la toate acțiunile omului determinate de un scop util. Acțiunile bune sunt și frumoase în același timp. Artă este evaluată după criteriul morale: ceea ce este frumos este bun și util. Teorema merge mai departe cu echivalările, enunțând că frumosul este util și plăcut.

Vasile cel Mare, bun cunoscător al filozofiei și științei antice, convertit la creștinism, a generat axiomele unei estetici ortodoxe, alături de Dionisie Areopagitul, transferând problematica frumosului din teritoriul esteticii în cel al teologiei.

Frumosul metafizic este instituit de Biblie prin simbolul luminii și al focului, ca forme de apariție a Divinității. El este o sinteză a teoriei frumosului ca armonie și ca lumină/strălucire. Lumea trebuie contemplată ca o operă frumoasă. Întruparea lui Dumnezeu în Domnul Isus Hristos pune în relație frumosul metafizic și cel fizic.

Natura rămâne frumoasă în sine, fiind armonie, o unitate perfectă a părților. Frumosul artistic este o imitație, o copie a frumosului natural. La rândul său, frumosul natural nu este frumos prin sine, ci datorită faptului că este o creație a ființei divine. Frumosul nu există în absența creației. Ca rezultat al intențiilor lui Dumnezeu, frumosul este o perfecțiune, o

frumosul este o perfecțiune, o unitate desăvârșită între existența unui lucru și scopul său. Frumosul ar ține mai mult de spiritualitate, sufletul ar fi mai frumos decât trupul. Frumosul copiază atributele divinității. Frumosul este bine, perfecțiune, adevăr și putere. Pentru că este divin, aparținând tainicului, accesul către el este posibil doar prin trăire mistică, prin credință.

BIBLIOGRAFIE:

Gh. Achiței, Ionel Achim s.a., Dicționar de estetică generală, Ed. Politică, București, 1972.

Viorel Cernica (coord.), Despre sublim și frumos, Ed. Meridiane, București, 1981.

Constantin Cucuș, Educația estetică, Ed. Polirom, Iași, 2014.

Platon, Euthyphron. Apărarea lui Socrate. Criton, Ed. Humanitas, București, 1997.

Grigore Smeu, Sensuri ale frumosului în estetica românească, Ed. Academiei R.S.R., București, 1969.

Ion Toboșaru, Principii generale de estetică, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1978.

Petru Ursache, Mic tratat de estetică teologică, Ed. Junimea, Iași, 1999; Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2009 .

Tonicile Devenirii

OMUL-MAC

DAN PURIC

TONICILE DEVENIRII

De câte ori plec cu trenul din Gara de Nord și merg preț de o oră, văd cu strângere de inimă, uitându-mă pe fereastra compartimentului, cum pe întinsurile nesfârșite de câmp roditor altădată se întinde acum, ca o durere, singurătatea pământului nelucrat, ca un infinit cimitir părăsit, în care nici crucile nu-și mai au rostul. Ierburi sălbatică, scaieți, pungă de plastic și sticle goale de Coca-Cola sau Fanta tronează cu asprime și răutate asupra amintirii grâului ce-și legăna altădată valurile de spice în bătaia vântului, asupra întinderilor nesfârșite de floarea-soarelui ce-și întorceau fața ca o armată disciplinată după lumina Stăpânului lor, Majestatea Sa-Soarele, sau asupra porumbului crescut înalt, drept, ce dădea parcă onorul cu o demnitate înăscută pământului roditor care l-a născut sau, pur și simplu, asupra ierbii sănătoase, de un verde curat, pe care încă omul n-o jignise.

Dar acum privirea cade lovită, înghesuită de acești cruzi invadatori, copiii degenerați ai indolenței și mizerabilității. Și nu știu cum m-a străbătut gândul că acel câmp mănos altădată, astăzi biruit de gunoaie, este, în fond, oglinda reală a României de azi. Dar, tot atunci, ca un miracol, pe pragul acelei sfâșietoare tristeți, ca un fior, o forță lăuntrică mă trezea: „Trebuie să iubești România cu frenezie, s-o iubești și să crezi în ea, împotriva tuturor evidențelor, ca să poți uita gradul de descompunere în care a ajuns.” Și de ce, oare, tot atunci, ca o răsplată a credinței mele, din câmpul acela cenușiu, pustie sufletească făcută de omul de azi, orizontala infinită de tristețe, Dumnezeu a făcut să răsară ca

un strigăt de viață, un mac? Roșu intens, curat, nefăcând nicio concesie mediului înconjurător, strălucind prin frumusețea lui, dar și prin ceva mult mai prețios, printr-o singurătate asumată cu superb curaj, reușea să anuleze acea deprimare ce te cuprindea din toate părțile. Nimic din urâtenia din jur nu-l contaminase! Ostilitatea grămezilor degunoi, aciulinilor, amărăcinilor și ierburilor sălbatică nu reușiseră să-l învingă! Și am avut sentimentul că, acolo în plin câmp, majoritatea degenerată era înfrântă, pentru prima oară, de frumusețe. Ca o pată de sânge neîntinat și puternic stătea macul meu pe deșertul cu mizerii, ca și cum ar vrea să spună: „Iată-mă! Frumosul nu poate fi învins!” Și-atunci m-am gândit că tot cam așa însingurat, dar puternic ca macul meu de pe câmpul acela părăsit și murdar, circula azi în țară și în lume - sufletul românesc. Cu ani în urmă, eram în Basarabia. Mergeam încet, cu mașina, pe drumul de țară, plin de gropi și noroaie, printre satele sărace

**Dan Puric - actor complex, regizor,
scriitor român de mare succes**

și triste, ce țineau la sân, într-o muțenie sfântă, îngenunchiate în fața lumii barbare ce trecuse peste ele, toată suferința lumii. Casele mici, crescute parcă din pământ, nu îndrăzneau să se dezlipească prea mult de el și stătea cuminți, lipite de țărâna sfântă, într-un permanent și neuzit suspin.

„Aici m-am născut și am copilărit eu!”, mi-a spus dintr-o dată Nicolae Dabija, prietenul meu - acea conștiință vie, arzândă a neamului basarabean de azi, condamnat parcă la o veșnică agonie.

M-am uitat și am văzut în fața mea o modestă casă de țară, așa cum numai în basmele noastre se arată. Micuță, curată, îngrijită, dar nelocuită. Părinții lui erau doar două priviri triste, într-un tablou de nuntă în care nu puteai citi bucuria cununiei, ci doar dorul nemângâiat după țara pierdută. În biblioteca modestă din hol, am văzut mai multe cărți. Mai toate erau în rusește. Și doar acolo, în clipa aceea, nu știu de ce, am simțit ca un tragic fior, murmurul dureros de duios al limbii în care m-am născut. Căci cele câteva cărți scrise în limba română stăteau înghesuite, smerite, dar atât de vii, între slovele chirilice care încercau, parcă, furioase, cu gelozie fățișă față de limpezimea și cinstea lor sufletească, să le sufoce. „Ca să nu mă audă autoritățile, când eram mic, fugeam în pădure și spuneam de unul singur versurile lui Mihai Eminescu, copacilor.” - mi-a zis brusc Nicolae. Apoi, după o pauză în care tristețea își găsi din nou, pentru o clipă, odihna, continuă zâmbind: „Știi, pădurea asta e foarte ciudată. La mijloc, în inima ei, poți să găsești meri, peri, cireși. M-am gândit că Dumnezeu a făcut-o când era copil!”

Apoi, încet, am ieșit din casa din poveste și ne-am dus în spate, să vedem livada. Câțiva copaci, cireși, vișini se uneau fără nicio opreliște cu depărtarea câmpului.

- De ce n-ai gard, Nicolae? l-am întrebat eu.

- Ca să vină copiii la vară, să fure! mi-a răspuns el. Și tristețea aceea adâncă îl cuprinse din nou, așezându-se fin peste zâmbetul lui copilăresc, pe care nimeni și nimic nu i-l putuse răpi.

- Acum în sat nu mai sunt copii. Au plecat cu părinții la muncă, în străinătate.

Privea undeva, în zare. Se înserase. Dar seara nu venea singură, ci însoțită de o suferință numai de el știută. Satul stătea nemișcat, fără de viață, ca și cum nimeni n-ar mai fi îndrăznit să trăiască. Pe-acolo trecuse cândva războiul acela devastator și apoi cumplitele deportări. Dar nimeni nu mai voia să le pomenească, cu toate că memoria lor crudă făcea până și pământul pecare călcam să sufere.

- Să vii și tu la vară și să furi! îmi spuse el zâmbind. Apoi, punându-mi prieteneste mâna pe umăr, conzinau: Hai, să-ți arăt ceva!

La câțiva metri în fața casei era o fântână. Curată, îngrijită, te îmbia să-i guști apa rece și sănătoasă.

- Am făcut-o din primii mei bani pe care i-am câștigat atunci când mi s-a dat premiul pentru poezie, mi-a spus el, cuprins de o discretă nostalgie. Satul n-avea fântână, trebuia să mergem hăt, departe, ca să aducem apă, așa că m-am hotărât s-o fac, dacă tot S-a îndurat Dumnezeu să câștig ceva bani.

Mă uitam la el. Vârsta nu reușise să-i ucidă copilul din suflet. Stătea așa, sprijinit de fântâna lui, ca de o poveste. Și-atunci, nu știu de ce, m-am gândit la alții, la cei infinit de mulți alții, care, în locul lui, cu acei bani câștigați, ar fi făcut cu totul și cu totul altceva. Și-ar fi luat mobilă, haine, o mașină sau câte și mai câte! Dar el a făcut fântână pentru oamenii din sat, nu s-a luat după alții pentru că el era macul de pe câmp, ce nu făcea nicio concesie lumii. Coasa vremii o să taie la timpul potrivit și iarba sălbatică și ciulinii, dar și macul meu frumos. Numai că și atunci, în clipa aceea

cutremurătoare, când o să cadă frânt la pământ, o s-o facă așa cum a trăit, tulburător de singur. Un gând mi-a izbit sufletul: pe câmpul plin de gunoaie al României triste

și părăsite de azi și al Basarabiei sângerânde și neuzite de nimeni, omul-mac a construit o fântână ca să aibă oamenii apă să bea. Pentru mine acesta este sufletul românesc!

ÎN TRE LIMITELE PUTERII ȘI PUTEREA LIMITELOR (R)EVOLUȚII MUZICALE ÎN R.P.R. și R.S.R

LADISLAU CSENDES

Partea I

Din 1897, de la succesul primului său opus simfonic, George Enescu ocupă un loc special în muzica românească. Devotamentul său față de țară în timpul celor două războaie mondiale și succesele lui, obținute în calitate de compozitor, violonist, dirijor și pedagog i-au atras mulți admiratori. În jurul lui s-a creat o adevărată mitologie: despre memoria lui fabuloasă, despre modestia lui, despre eleganța și generozitatea sa. Atunci când, în 1978, Sergiu Celibidache a dirijat Rapsodia Română (op 11, nr.1) sub cupola Ateneului Român, a reluat o creație de succes a celui mai cunoscut compozitor român, a dirijat o lucrare cântată, practic, pe toate meridianele lumii, a realizat un act artistic de o remarcabilă calitate, dar, mai presus de toate, a creat un moment simbolic. El a dăruit, atât românilor rămași acasă, cât și celor plecați din țară, o clipă de comuniune. Celibidache însuși și Enescu, stins din viață la Paris în 1955, reprezentau exilul românesc. Orchestra, publicul și sala de concerte din Bucureștiul prins sub asediul demolărilor îi reprezentau pe cei rămași în ghearele sistemului totalitar comunist. Evenimentul

cathartic a fost filmat, vibrația acestei intense trăiri pozitive fiind astfel transmisă multor români aflați în mijlocul unui pustiu al disperării ap(oc)a(lip)tice... Din motive biografice, Enescu aparține României, Franței, Europei și lumii întregi. Creația sa a fost un liant între

*Toate aceste texte dramatice
[...] au fost monologuri ale
mele.*

*Fiecare dintre ele este un
amestec de tragic și comic;
tragedie în fond, comedie în
formă.*

Unitatea lor o dă tonul...

Anatol Vieru

național și universal în perioadele de izolare de lume, impuse culturii române de sistemul comunist. Această izolare a produs mai întâi senzația, apoi sentimentul inutilității în rândul muzicienilor și a generat multă deprimare. Poate chiar mai multă decât frigul din sălile de concerte, întunericul și foamea de acasă, răbdate cu

stoicism ori vexațiunile incontornabile ale Securității care marceau viața fiecărui român. Muzicienii, căutând un modus vivendi cu sistemul, au ajuns la un soi de armonie strâmbă și deforma(n)tă. A fost această falsă symphonie vinovată? Este condamabilă neutralitatea muzicienilor de atunci? Celibidache, spre exemplu, ar fi trebuit să protesteze împotriva regimului ceaușist? Care era condiția umană și profesională a unui muzician din perioada în care istoria României a ajuns în siajul comunismului sovietic? Ce fel de identitate oglindea muzica lor, care este și muzica noastră? La aceste întrebări voi căuta răspunsuri. Înainte de a revedea (r)evoluțiile muzicale, să aruncăm o privire asupra (r)evoluțiilor politice care au dus la suferințele oamenilor, atât în țara noastră, cât și în țările cu care România suferea împreună atunci. Aplicarea obligatorie a modelului stalinist impus țărilor europene, căzute în sfera de influență a Uniunii Sovietice după (ne)înțelegerile dintre marile puteri, a determinat, pe lângă asemănările evidente și câteva diferențe semnificative între dictaturile de tip totalitar comunist instalate în urma semnării tratatului de pace încheiat la Paris. În cele mai dezvoltate țări ale „lagărului antiimperialist și democratic” s-a impus o combinație cumva paradoxală a preocupărilor pentru asigurarea unor condiții decente de viață și aplicarea unor coerciții sistematice populației. Nomenclatura partidului-stat din Germania de Est (R.D.G.) și cea din fosta Cehoslovacie au manifestat un grad înalt de coeziune internă și o obediență necondiționată față de Moscova, beneficiind, fie de un permanent sprijin economic, fie și de toată logistica necesară pentru a reprima rapid orice manifestare contestată. Dictaturile comuniste național-acomodate s-au dezvoltat în Polonia și Ungaria,

unde teroarea a fost, la început, de mai de mică intensitate, în contextul postbelic al dezastruoaselor distrugerii și cel al traumelor sociale acute. Conducătorii politici ai regimurilor comuniste, impuse de Kremlin în aceste țări, nu au găsit soluții pentru gravele probleme economice și sociale cu care se confruntau populația și, în plus, membrii nomenclaturii au avut conflicte majore la vârful ierarhiei. Toate acestea au dus, în ambele țări, la explozii sociale de amploare. În Bulgaria și România, caracterul modernizator și naționalizant al dictaturilor a pornit de la percepția statului-partid ca unul prea puțin național sau chiar anti-național. Din acest motiv, regimurile respective au utilizat un principiu politic menit să le confere legitimitate: naționalismul etnic. Dictatorii au adoptat politici care au urmărit crearea unor „națiuni socialiste” omogene în încercarea lor de a asimila minoritățile naționale sau de a le determina să plece din țară. Nomenclaturile acestor țări au dovedit un grad înalt de coeziune, minimizând conflictele la vârful ierarhiei de partid. Procesele de industrializare și urbanizare ale României și Bulgariei au avut loc, cu precădere, în perioada preluării modelului stalinist, dar prețul plătit de societate pentru succesele obținute în modernizare a fost imensa suferință cauzată de aplicarea unei terori aleatoare pe scară largă (poate cea mai largă din blocul sovietic). A existat, însă, o deosebire importantă între regimul de la Sofia și cel de la București în privința gradului de obediență al dictatorilor locali față de Moscova. Comuniștii bulgari nu s-au distanțat niciodată semnificativ față de politica U.R.S.S. În acest context, nu trebuie să uităm că Gheorghiu-Dej s-a împotrivit cu succes „planului Valev”, că a inițiat dialogul politic între R.P.R. și statele

occidentale. Declarația P.M.R. din aprilie 1964 sau refuzul lui Nicolae Ceaușescu de a aproba participarea armatei române la invazia sovietică din Cehoslovacia (1968) au fost momente memorabile. În același timp, de ținut minte sunt și miile de victime nevinovate ale statului polițienesc condus de Gheorghiu-Dej și truismul că nimeni nu a distrus în istoria României atâtea monumente (și încă în vremuri de pace) câte a distrus regimul Ceaușescu. Nu putem pune între paranteze micro-revoluția culturală începută în 1971, în cadrul căreia s-a distrus sistematic o parte a moștenirii culturale din satele și orașele românești. Nu putem absolvi birocrăția de partid care, folosind structurile represive ale statului, a atacat fără milă acea cultură națională pe care, chipurile, o „ctitorea”.

1. Democratizarea” limita(n)tă a vieții muzicale

Se știe că regimul instaurat la data de 6 martie 1945 la București a avut o putere de decizie foarte limitată. Membrii cabinetului aveau de ales, practic, între a executa întocmai ordinele transmise de la Moscova și/sau a fi înlocuiți de alte personaje servile față de atotputernicul generalisim, I.V. Stalin. Privind în urmă, astăzi, la orizonturile care se închideau și la punctele de vedere totalitare care se impuneau prin manipulări și fraude, nu ne mai miră nici faptul că partidul comunistilor din România, care avea în momentul schimbării alianțelor un număr infim de membri, a acaparat grabnic puterea politică. Apar, în schimb, alte întrebări. Cum a molipsit acest sistem (pe termen lung) societatea românească de sindromul neîncrederii, derigiditatea obtuză a epurărilor și contraselecției, de metehnele noilor conducători (clonați caracterial după sicofanții

lui Cantemir, Dinu Păturică și Cațavencu)? Degeaba a încercat Regele Mihai I să coaguleze în jurul lui un pol activ al forțelor pro-occidentale, refuzând să semneze decretele-lege emise de guvern, puterea lui nu a fost doar limitată de noua ordine impusă ci, în final, a fost obligat să abdice (30 decembrie 1947) și să părăsească țara. Prin urmare, imnul României a fost nu numai schimbat, dar și interzis de noile autorități. Cerberii propagandei au cenzurat cu acrimie atât textul, cât și muzica imnului, până la colapsul regimului din decembrie 1989. Astfel se explică faptul că astăzi nu regăsim versiunea orchestrată de Enescu a imnului regal pentru finalul Poemei Române (op.1) pe niciuna dintre înregistrările realizate în perioada 1948-1989. Muzica a fost mutilată, finalul lucrării fiind schimbat politic. Misiunea de a crea un nou simbol național, o alternativă muzicală corectă din punctul de vedere al ideologilor epocii, i-a fost încredințată compozitorului comunist Matei Socor care, cu ceva timp în urmă, chiar dacă nu stricto sensu, ci la figurat, a „zdrobit cătușele”, cu ceva ajutor părintesc și colegial, reușind să se elibereze din lagărele de la Caracal și Târgu-Jiu. În scurt timp, Socor a primit onoruri și recompense materiale substanțiale, devenind șeful Comitetului Radio și având la dispoziție cele mai bune orchestre simfonice ale țării. El s-a trezit că a devenit (peste noapte) un dirijor căutat și (din senin) primul compozitor „ales” în funcția de președinte al nou-createi Uniuni a Compozitorilor din R.P.R. A mai rămas, totuși, o mică problemă. „Trăiască Regele” fusese o parte a identității românești, pe când imnul compus de Socor pe versurile lui Aurel Baranga, *Zdrobite cătușe*, a fost receptat (cam de întreaga populație a țării) ca fiind al nimănu. Nici muncitorii, nici țaranii, nici cărturarii, nici ostașii, care apăreau în textul strașnic

ideologizat, nu simțeau deloc legătura lor cu piesa din care (fără voia lor) făceau parte. Ei au ezitat (mai degrabă) să se implice într-un marș năvalnic către ceva străin și necunoscut. De aceea, nomenclatura a decis înlocuirea acestui expertiment cu altul, puțin mai longeviv (1953-1977), a cărei muzică a fost compusă tot de M.Socor, de această dată, însă, pe versurile poezilor Eugen Frunză și Dan Deșliu: *Te slăvim, Românie...* Trecutul intra în legendă și devenea tot mai puțin palpabil, dar producea tot mai multe (sub)înțeleșuri. Miturile, ritualurile sociale și amintirile unei lumi libere deveneau din ce în ce mai periculoase pentru putere. De aceea, cu timpul, principala grijă a propagandiștilor nu a mai fost „ura” de clasă și batjocorirea trecutului, ci recuperarea timpului (pierdut). Slujitorii propagandei aveau de prezentat variante ale trecutului (de aceea nu era nimic mai nesigur decât istoria). Ei erau obligați să metamorfozeze evenimentialul și procesualitatea în arme ale manipulării ideologice. Apoi veneau cenzorii și treceau sub tăcere tot ce putea deranja. Cu ajutorul acestor două tipuri de „specialiști”, nomenclatura comunistă rescria narativele naționale, aplicând neabătut ideologia care-i asigura puterea. Manipularea ajuns un fel de program deviață pentru mulți (iar aceștia nici nu o duceau rău!). Încet-încet, producerea unor minciuni și simulacre a cam șters diferența dintre „a fi” și „a părea”. (Mai știa cineva unde se termină adevărul și unde începe minciuna?) Poporul, tot mai apatic și decepționat, nu-i împiedica pe puternicii zilei să ducă, în numele unei „bunătăți” pe cartele, diferite lupte – „lupta împotriva rămășițelor burghezo-moșierești”, „lupta pentru democratizare”, „lupta pentru pace”, iar oamenii simpli adunau

tăcut doar amărăciune, teamă și frustrări. Cei care nu afișau destul entuziasm, erau imediat cercetați de securiști și tribunale pentru „atitudine dușmănoasă față de regim”. Legi aservite arbitrarului și ideologizării reglementau și condițiile de funcționare a instituțiilor muzicale din România. Politizarea totală a manifestărilor culturale și artistice (stagioni, festivaluri, spectacole aniversare) și ideea controlului total al vieții muzicale s-au insinuat în spatele unor sloganuri-paravan (cum era și cel al „democratizării” accesului neîngrădit la cultura muzicală). Printr-un cadru legal aberant, piața muzicală românească (atât cât s-a configurat și așa cum s-a consolidat ea în perioada interbelică) a fost înlocuită de un cadru instituțional excesiv ideologizat și hipercentralizat. Funcționarea instituțiilor muzicale a fost reglementată deja din 1947. În baza legii impuse atunci, a luat ființă Consiliul Suprem al Literaturii Dramatice și Creației Muzicale (C.S.D.C.M.), organism ce urma să funcționeze pentru a cenzura creația artistică și a ideologiza repertoriile muzicale. Ministrul Artelor, Ion Pas, prezida întregul eșafodaj, iar Directorul general al Muzicii devenea un fel de șef al tuturor șefilor muzicii. Articolul 7 din capitolul IV a prevăzut noile condițiuni de exercitare a profesiei de artist. Acest drept depindea de o carte de liberă profesiune eliberată de Uniunea Sindicatelor de Artiști, Scriitori și Ziariști (U.S.A.S.Z.). „Aveai carte, aveai parte” – am putea crede în mod naiv. Această „carte” era, de fapt, sursa unor situații dramatice și genera nedreptăți inadmisibile (nu numai chestiuni „nedemocratice” – cum se spunea în epocă). Puteai munci, spre exemplu, fără să fii plătit. Plata, făcându-se prin cartelele de masă și îmbrăcăminte, nu se efectua dacă nu primeai „puncte”. Practic, în afara

sistemului, erai muritor de foame. Fiind însă membru al atotputernicului sindicat, puteai să obții „puncte” și fără să muncești. Pe-atunci, vehicularea unor termeni năstrușnici nu contraria pe nimeni. Au apărut prea multe cuvinte bizare, cu conținut fluid. Unul era cel de „muzică democratică”. Problema ei a fost dezbătută în cadrul Societății Compozitorilor Români, cu puțin timp înainte de transformarea acesteia într-o Uniunea Compozitorilor din R.P.R.(1949). Vechea structură organizatorică își trăia, de fapt, ultimele sale zile atunci când vicepreședintele M.Jora a apărut libertatea de creație, spunând că unui om liber nimeni nu-i poate impune (nici măcar în mod democratic!) „să nu scrie ceea ce simte”. Jora sugera că cenzura ar trebui eliminată, dar admitea că „în orice altă ramură a artei se va putea cere o îndrumare pe linia ideologiei marxist-leniniste.” Mihail Andricu pune problema democratizării dintr-o altă perspectivă. El se întreba dacă ascultătorii trebuie instruiți pentru ca o muzică evoluată să ajungă la ei sau compozitorii trebuie să-și calibreze creațiile în funcție de nivelul (de obicei cam scăzut al) expectanțelor. Teodor Vescan, reprezentantul forului tutelar (U.S.A.S.Z.), după ce-l atacase într-un articol pe „reacționarul” M.Jora pentru afirmația acestuia, conform căreia muzica „nu este pentru oricine”, a concluzionat că tot procesul creator trebuie să reflecte „realizările și năzuințele democrate ale poporului” (dar nu a considerat necesar să explice de unde știe el ce năzuințe avea poporul, nici care erau acelea). Deciziunea nr. 61.372, emanată de Comitetul pentru Artă de pe lângă Consiliul de Miniștri la data de 21 noiembrie 1950 a modificat raportul de forțe. Muzica poporului devenea muzică de stat. S-a hotărât ca nicio manifestare artistică (dramatică,

muzicală sau de artă plastică) să nu aibă loc fără o aprobare prealabilă scrisă a Comitetului pentru Artă. Până și data repetiției generale trebuia comunicată cu cel puțin 7 zile înainte de spectacol, Direcției Repertoriilor și Controlului Spectacolelor. Teatrele de operă și filarmonicile de stat, orchestrele simfonice de stat, ansamblurile de cântece și dansuri populare (de stat și ele), precum și toate categoriile de soliști aveau posibilitatea de a tipări și distribui programe, reviste-program sau orice alte feluri de publicații, dar numai cu aprobarea prealabilă scrisă a Comitetului. Pentru a obține mult râvnita aprobare, textele respective urmau să fie prezentate mai întâi Direcției Repertoriului Spectacolelor și Manifestărilor de Artă Plastică din cadrul Comitetului pentru Artă cu cel puțin 5 zile înainte de data spectacolului sau a manifestării artistice, adică niciun afiș de teatru dramatic sau muzical, concert, recital, circ etc. nu putea fi tipărit și difuzat fără o aprobare prealabilă. Deciziunea nr. 61.374 a mers și mai departe, precizând până și regimul repetițiilor. Președintele Comitetului pentru Artă, Eduard Mezincescu, a semnat hotărârea care prevedea că teatrele dramatice sau muzicale, de estradă sau de revistă, puteau începe repetițiile unei lucrări doar cu aprobarea prealabilă scrisă a Comitetului pe care el îl prezida. După ce înființarea Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă (C.S.C.A.) nu a schimbat esențial modul de funcționare a cenzurii și n-a slăbit controlul ideologic total, în 1967 au urmat noi reglementări. În conformitate cu acestea, președintele Uniunii Scriitorilor, al Uniunii Artiștilor Plastici și al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, precum și reprezentanții Consiliului Central al Uniunii

Generale a Sindicatelor, alături de cei ai Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție (sic!) și cei ai Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist (sic!) deveneau membri ai Biroului executiv al noului organism central și aveau drept de vot deliberativ. În capitolul II (Atribuții) al decretului s-a prevăzut (la art.4.) că noua structură va coordona întreaga activitate în domeniul culturii și artei ce se desfășoară pe tot cuprinsul țării. Comanda unică și controlul excesiv au fost, așadar, păstrate ca idei călăuzitoare ale politicii culturale și în anii „liberalizării” sistemului. În 1971 a fost înființat Consiliul Culturii și Educației Socialiste, un „organ de partid și de stat, aflat sub conducerea nemijlocită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și al Consiliului de Miniștri”, pentru a înlocui vechiul C.S.C.A. și pentru a asigura îndeplinirea politicii partidului în domeniul culturii și educației socialiste. C.C.E.S. urma să acționeze „pentru valorificarea critică și principială a moștenirii culturale”, (care rămânea astfel direct la cheremul conducerii de partid și de stat) și, pe lângă toate acestea, mai răspundea și de elaborarea politicilor repertoriale în toate instituțiile de artă, pe întreg teritoriul țării. Cu alte cuvinte, conducea și îndruma întreaga activitate culturală și educativă desfășurată în Republica Socialistă România. Noua structură urma să inițieze acțiuni menite să stimuleze creația în domeniul literaturii și artelor, promovând operele literare, cinematografice, teatrale, muzicale și plastice, dar numai pe acelea care erau „animate de spirit militant și răspundeau intereselor poporului, societății socialiste.” Rezumând, putem afirma că singura direcție indicată prin reglementările legale succesive a fost „orientarea ideologică a producției artistice în conformitate cu

politicile culturale ale partidului și statului”. Exilarea dialogului real, renunțarea la confruntările de idei și respingerea (din start a) oricărei variante alternative prin deciziuni și dispoziții, au sclerosat și rigidizat sistemul.

Csendes Ladislau - conferențiar universitar la Universitatea Națională de Muzică din București, unul dintre cei mai apreciați violoniști români.

1. Compozitorul Anatol Vieru (1926-1998) considera că în spatele unor „replici (absurde poate pentru oamenii din alte părți ale lumii), stă un cod al nostru. Noi [cei din țările care alcătuiau un fel de glacis al U.R.S.S.] ne înțelegeam dintr-o ochiadă, dintr-un cuvânt, dintr-o aluzie. [...] Pe ocolite ne spuneam păsurile, durerile, sentimentul captivității.” Vezi Laura Manolache, *Șase portrete de compozitori români*, Editura Muzicală, București, 2002 p. 210.
2. Vezi Cristina și Dragoș Petrescu, *Revoluția contestată: Revoluția română din 16–22 decembrie 1989* în https://betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2015_1_petrescu.pdf accesat în data de 24.01.2020.
3. Andrei Jdanov a numit în acest fel noua structură politică la conferința de la Szklarska Poręba (Polonia), 22–28 septembrie 1947, la care au participat delegați ai partidelor comuniste și muncitorești din 9 țări (U.R.S.S., Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, Italia, Iugoslavia, Polonia, România și Ungaria). Noi, dintr-o altă perspectivă, l-am putea numi astăzi imperialist și nedemocratic. (vezi Kundera, Milan, *Un Occident kidneppé*, ou la tragedie de l’Europe Central, in *Débat*, 1983, Novembre).
4. Vezi Konrad H. Jarausch, „Care and Coercion: The G.D.R. as Welfare Dictatorship,” în idem, ed., *Dictatorship as Experience: Towards a Socio-Cultural History of the GDR*, transl. by Eve Duffy (New York: Berghahn Books, 1999), pp.59-60.
5. Vezi cazul revoltei muncitorești din Berlin din iunie 1953 și cel al Primăverii de la Praga (ianuarie–august 1968), ambele reprimare cu sprijinul „lagărului” amintit.
6. Vezi Herbert Kitschelt, Zdenka Mansfeldova, Radoslaw Markowski și Gábor Tóka în lucrarea *Post-Communist Party Systems: Competition, Representation, and Inter-Party Cooperation* (Cambridge: Cambridge University Press, 1999), 39.
7. Termen propus de Dragoș Petrescu plecând de la observațiile lui Chirot, Kocka și Brubaker. Vezi Dragoș Petrescu, *Explaining the Romanian Revolution of 1989: Culture, Structure, and Contingency* (București: Editura Enciclopedică, 2010), 48. Vezi și Daniel Chirot, „What Happened in Eastern Europe in 1989?” în idem, ed., *The Crisis of Leninism and the Decline of the Left: The Revolutions of 1989* (Seattle: University of Washington Press, 1991), 4; Jürgen Kocka, „The GDR: A Special Kind of Modern Dictatorship,” în Konrad H. Jarausch, ed., *Dictatorship as Experience: Towards a Socio-Cultural History of the GDR*, 22; și Rogers Brubaker, *Nationalism Reframed: Nationhood and the National Question in the New Europe* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), 5 și 63.
8. Teroarea a fost îndreptată haotic împotriva unor categorii largi ale populației, asupra unor pături sociale luate cu asalt în urma unor descrieri sumare și vagi (chiaburi, greco-catolici etc.). Vezi Cristina și Dragoș Petrescu, op cit, p.2.
9. Denis Deletant, *Teroarea comunistă în România: Gh. Gheorghiu-Dej și statul polițienesc, 1948-1965*, Polirom Iași, 2001.
10. Distrugerea sistematică a moștenirii culturale în perioada ceaușistă a fost denunțată de academicianul Răzvan Teodorescu, unul dintre cei care s-au opus acestor demolări barbare, la lansarea volumului *Un sfert de veac de la martiriul unui monument bucureștean: Mănăstirea Văcărești* (coordonator Anca Beatrice Todireanu), *Monitorul Oficial R.A.* 2013.
11. Plecând de la observația că „natura regimurilor leniniste este ontologic schizoidă, dimensiunea partinică și cea statală neputând coexista decât în măsura în care una o subordonează pe cealaltă”, Emanuel Copilaș constată că ambițiile modernizatoare au rămas în aer pentru că nu avea cine să le aplice. De aceea P.C.R. și-a concentrat eforturile pe politicile de dezvoltare, iar pentru că într-o economie planificată, condusă de la centru era nevoie de birocrați, în ciuda retoricii oficiale, au ajuns în funcții „oameni comozi, nedispuși să-și asume riscuri prea mari și care căutau să-și asigure un trai cotidian cât mai lipsit de privațiuni”. Concluzia istoricului este aceea că național-comunismul românesc, prin birocratizare, se autosubmina discursiv în mod constant. Vezi *Național-comunismul ca excepționalism? O punere în perspectivă în De ce este România astfel?*, volum coordonat de Vintilă Mihăilescu, Ed. Polirom, Iași, 2017, p. 234.
12. Despre alegerile falsificate din 1946, vezi V.L. Țărău, *Alegeri fără opțiuni : primele scrutinuri parlamentare din centrul și estul Europei după cel de al Doilea Război Mondial* (Ed. Eikon, Cluj, 2005), iar despre înscenarea de la Tămădău (14 iulie 1947) vezi N. Carandino, *Noaptea albe și zile negre. Memorii din închisorile și lagărele comuniste*, ediție îngrijită de Paul Lăzărescu, note de Andrea Dobeș, București: Fundația Academia Civică, 2017.
13. Matei Socor (1908-1980) a fost un compozitor român, membru corespondent al Academiei Române din anul 1952. Între 1952-1957 a fost ales deputat în Marea Adunare Națională.
14. După o relatare proprie, Matei Socor a fost arestat la Iași în februarie 1941, „bătut și trimis la București cu picioarele umflate, cu dureri în piept și cu timpanul stâng spart” pentru că ar fi refuzat să devină informator al Siguranței. Este internat în lagărul de la Caracal, unde stă trei săptămâni, apoi a fost transferat la Târgu-Jiu, unde a stat în celulă cu alți membri ai partidului comunist (la ora aceea scos în afara legii). Perspectiva înfrângerii U.R.S.S.-ului de către Germania hitleristă și-a pus amprenta asupra atmosferei, iar Socor se angajase în lupta facționistă. Chivu Stoica și Gheorghie Gheorghiu-Dej, internați și ei ulterior în lagăr, l-au adus pe linia corectă. (așa considera Matei Socor în autobiografiile sale). Cealaltă intervenție, cu care s-a lăudat mai puțin, a fost cea a tatălui său, Emanoil Socor, care a redactat memoriile către conducerea lagărului și către poliție, promițând că fiul lui nu va mai face politică. În urma acestor corespondențe semnate de câteva personalități din lumea muzicii (Enescu, Brăiloiu, Jora), Matei Socor a fost eliberat din lagăr și trimis la Craiova, cu domiciliu obligatoriu (30 noiembrie 1943). Cf. A.N.I.C./Dosare de partid ale membrilor de partid cu stagiul în ilegalitate care au încetat din viață (Colecția 53).

15. La ședința din 21-22 octombrie 1949, care a avut loc în Aula Facultății de Drept și în sala Senatului, au participat Iosif Chișinevski, Leonte Răutu, Eduard Mezincescu, Zaharia Stancu și alți potențați ai vremii. Cuvântul de deschidere a fost rostit de Mihail Andricu. Socor a fost propus (formal) în funcția de președinte tot de M. Andricu, în ședința structurii de conducere din 28 octombrie 1949.
16. Timp de 64 de ani, între 1884 și 1948, acest imn a fost cântat în cadrul celor mai importante festivități de stat.
17. Compozitorul Anatol Vieru rezuma experiența sa trăită atunci într-un dialog purtat cu muzicoloaga și compozitoarea Laura Manolache astfel: Desigur, existau gargariseala oficială și așa-numita „limbă de lemn”, dar oficialitatea, înfricoșată de „privirea stăpânului”, pândeia fiecare cuvânt al artiștilor și, de fapt, al tuturor cetățenilor. „Ce-o fi vrând să spună ăsta? Nu cumva ne trage pe sfoară? Nu cumva sunt aluzii politice?” De aici, hipercontrolul, hipercezura. Laura Manolache, Șase portrete de compozitori români, Editura Muzicală, București, 2002, p.210.
18. Vezi Decretul Regal nr.265 în Monitorul Oficial al României din 18 iulie 1947.
19. Ulterior, Decretul emis de Marea Adunare Națională nr.83 din 11 iunie 1948 reglementa regimul spectacolelor publice și organizarea instituțiilor muzicale (opere de stat, filarmonici etc.) vezi M.O. al R.P.R. nr. 133 din 11 iunie 1948.
20. Vezi Capitolul II, art. 3, litera b. din decret.
21. Societatea Compozitorilor Români a fost înființată după model francez (în 1920).
22. În acel moment George Enescu, plecat din țară, era, formal, încă președintele Societății.
23. Octavian Lazăr Cosma, Universul Muzicii Românești, Editura Muzicală a U.C.M.R., 1995, pp.164-167, Mihail Jora, der prominenteste rumänische Schüler Max Regers, 2019. Mihail Jora: Biografische und stilistische Grundlagen, 2017.
24. Președintele acestei instituții, înființate prin Decretului nr. 166/12 iulie 1950, avea rang de ministru.
25. Vezi Evidences of Violations of Human Rights Provisions of the Treaties of Peace, by Romania, Bulgaria and Hungary, Department of State Publication 4376 A, European and British Commonwealth series 31, Released February 1952, Division of Publications, Office of Public Affairs.
26. Textul aprobat, păstrat de teatrul respectiv pentru a fi pus oricând la dispoziția „organelor de control”. La art. 2 această decizie stipula faptul că nicio modificare în text nu va putea fi făcută fără aprobarea Comitetului. În acest scop, direcțiile teatrelor erau obligate să înainteze Comitetului pentru Artă textul modificat cu cel puțin 15 zile înaintea datei fixate pentru premieră. În lipsa aprobării, prezentarea în public a spectacolului putea fi interzisă.
27. Vezi decretul nr. 417/1962 privind organizarea și funcționarea C.S.C.A.

AUTOPOURTRET

... reflecții în urma unui studiu de dimineață, din cartea Genezei...

GEORGE ȘCHIOPU

Pământul vibra de viață. În apă, în văzduh și pe întinderea solului, viața în forme și culori diferite își cânta imnul exuberanței și al gloriei divine. Totul era frumos, dar încă plin de mister: De ce o lume fără rațiune, fără conștiință și fără liberul arbitru? Toate lucrurile create, cu viață sau fără viață, își urmau cursul lor după cum a hotărât Creatorul. Nimic nu se abătea de la voința Sa, iar îngerii ar fi putut să se întrebe: „Oare, așa suntem și noi? Noi nu avem nimic de spus? Să fie adevărat ce spune Lucifer, că suveranitatea lui Dumnezeu este, de fapt, totalitarism? Noi, îngerii, nu putem transmite viața, dar aceste creaturi, lipsite de rațiune și conștiință, o pot face. De ce aceasta? Ce vrea Creatorul să ne învețe?” Și, deodată, în mijlocul uimirii, al întrebărilor fără răspuns, parcă se aude glasul Creatorului. Este glasul ce descoperă înaintea tuturor îngerilor Săi planul făcut în Sine Însuși, cu mult înainte: „Să facem om după chipul și asemănarea Noastră!”

Curiozitatea și uimirea ajung la apogeu. Lucifer le spusese că dacă ar conduce el în locul lui Dumnezeu (Is. 14:12-14), Universul ar fi cu adevărat fericit. Dar iată, acum, Creatorul lor avea să creeze o ființă care să-I semene. Marele proiect urma să fie pus în aplicare. Era acesta și un studiu de caz? Vocea acuzatorului/rebelului avea să fie adusă la tăcere. Întregul Univers privea spre planeta pământ cu interes crescut, așteptând ca o capodoperă

unică în maiestate, complexitate și utilitate să iasă din mâna Creatorului. Este marele suspans. Suspansul unei descoperiri fără precedent a gloriei, puterii și înțelepciunii divine! O copie unică a Divinității avea să fie adusă la existență. Un autoportret!

La început, Dumnezeu „a zis”..., apoi „a discutat” cu Sine (Să facem om!), iar mai apoi cu omul. Noi, oamenii, discutăm unii cu alții, dar haideți să discutăm și cu lucrurile pe care le facem: păpuși, roboți, mașini etc. Ce simțăminte vă încearcă? Sau să trecem la un alt nivel, să discutăm cu viețuitoarele din jurul nostru: animale, păsări, insecte etc. Care credeți că ar fi rezultatul experimentului?

Așadar, OMUL! Un autoportret viu al Creatorului! Frumusețea și armonia fizică, inteligența intelectuală și emoțională, limbajul verbal și nonverbal, dinamica voinței și conștiinței – toate acestea și multe altele ne spun despre înfricoșătoarea noastră asemănare cu Creatorul nostru. Sigur, autoportretul nu este realitatea, dar spune atât de mult despre realitate!

Omul, ca ființă modelată, este mai mult decât o operă realizată după o idee care a aparținut Creatorului. Acesta este o reflectare a Chipului Divin. Mi-este teamă să exprim în scris acest gând pentru a nu depăși anumite granițe ale respectului față de ceea ce este El și față de ceea ce spune Sfânta Scriptură, dar ideea unui au-

toportret mă copleșește! Nu, omul nu este Creatorul, dar este copia Sa! Când l-a modelat pe Adam din țărâna pământului, El S-a folosit de propriul Său model. Deja este prea mult pentru mine! Am început să fredonez instant: *El e Olarul, eu, lutul sunt!* Încă o dată, mă întreb: ce este omul? Nu este un portret unic pictat sau schițat, ce stă încadrat în rama unui tablou prăfuit, într-una din camerele Universului, și nici o sculptură sublim și armonios finisată pentru a fi expusă într-una din vitrinele Căii Lactee, ci el este opera de artă a Creatorului Ce a ales într-o zi să-Și sculpeze Chipul în formă de lut. Ce sublim! Cât de maiestuos! După ce a fost modelat într-un mod desăvârșit, în cele mai mici detalii, suflarea de viață a Creatorului a făcut ca acest chip de lut să reflecte plener Chipul Său. De la momentul Genezei, am alergat cu mintea la cartea lui Daniel și am privit la

Cel îmbătrânit de zile (Dan. 7:9,10), apoi am mers în Apocalipsa și am privit în jurul Său, la cei 24 de bătrâni (Apoc. 4:4). M-am întrebat din nou: ce este omul? Ceea ce am fost în Eden ne descoperă ce vom fi! Iar ce vom fi - nu s-a arătat încă (1 Ioan 3:2), decât într-un mod mat, prin ceea ce ne descoperă Cuvântul profeției în rolul și poziția celor 24 de bătrâni. Ce este omul? Cine sunt eu? Trebuie să-L cunosc pe Creator, ca să răspund la aceste întrebări! P.S. Pentru tine, care ai ajuns la finalul acestui eseu, îți recomand să citești cele patru Evanghelii! Urmărește tot ceea ce Domnul Isus spune și face, având conștientă faptul că El este Creatorul! Pe măsură ce vei privi la El, vei ști cine ești cu adevărat. Știind cine suntem, vom afla de ce suntem aici. Cunoscându-L pe Creator, vom ști care ne este destinul. Drum bun spre infinit, dragul meu adolescent!

**George Șchiopu - capelan al
Universității Adventus din Cernica,
doctor în teologie.**

Lirele lui Orfeu

-

Creatii artistice ale elevilor

Să nu te temi

George Dunca
XA

Să nu te temi

Versuri: Ioana Dumitrescu

Muzică: George Dunca

1. Că ești a Lui ru - gă. L as - tăzi stii, Un nu - me - li vei ga - nou ți a pro - mis, Să urci te chea - mă zi de zi Pe dru - mul si tot me - reu, Cu har și pa - ce va ve - ghea Ni - mic nu. I

Refren
ce La des - chis, În pal - ma Lui când te a scris, Să nu te es - te prea greu, El e al tău Dum - ne - zeu.

temi, cu El ve fi, Iu - bi - rea Lui te va pur - ta, Să nu te temi ni - cio - dat' El te a iu - bit si te a sal - vat.

Versuri: Ioana Dumitrescu
Muzică: George Dunca

Că ești al Lui de astăzi știi –
Un nume nou ți-a promis,
Să urci te cheamă zi de zi
Pe drumul ce l-a deschis
În palma Lui când te-a scris.

Refr. Să nu te temi, cu El vei fi,
Iubirea Lui te va purta!
Să nu temi niciodat',
El te-a iubit și te-a salvat!

Și când în rugă-L vei chema
Îl vei găsi tot mereu;
Cu har și pace va veghea,
Nimic nu-I este prea greu –
El e al tău Dumnezeu.

E TÂRZIU...

AMALIA PETREACĂ

X A

Doamne, nu mai stau, căci e târziu...
Și știi cum ochii mei așa de repede se-nchid,
Așa cum ruga mea iarăși s-a-nvechit,
Căci n-am putere, nici voință
Să fac ce-i bun, să merg prin credință.

Doamne, voi mai sta puțin,
Să-Ți mai aud glasul cum îmi șoptește,
Să-mi mai aud și mie sufletul cum se căiește,
Să-mi mai văd lacrima scurgându-se parcă tot mereu,
Până-ajunge sus la Tine, o, Domnul meu...

Doamne, vreau să mai rămâi puțin
Și-n liniștea nopții ce se-așterne frumos
Să-ți aștept răspunsul, umil și credincios,
Căci nu-i altul ca Tine, Doamne,
Care să-mi știe durerile toate.

Doamne, te rog, cu lacrimi, să rămâi!
Căci viața mea-i așa de goală
Și rugăciunea mea atât de rară...
Iar în noaptea asta-atât de rece
Visul meu spre Tine să se-apele!

ERA O ZI DE PRIMĂVARĂ

AMALIA PETREACĂ

X A

Un copil fără adăpost, un suflet fără părinți, fără iubire... doar un dor rătăcit, care mai așteaptă o primăvară, mai așteaptă o floare să-nflorească în inima lui. Așteaptă o rază de lumină, un strop de iubire... dar unde să găsească?

Și așteaptă... așteaptă lângă poartă pe cineva care să-l scape, care să-l ducă undeva, într-un loc numit acasă. Dar unde e acel acasă? Nici el nu știe. Nici amintiri de care să se lege nu are, decât o nădejde învechită - că a lui familie va veni după el.

Însă acea speranță de mult a apus...

Mai rămân doar picurii de ploaie, ce cad primăvara, florile colorate, dar și viețile celor cu inimi palide. Mai rămâne o candelă stinsă, o dorință uitată și un dor care nu mai trece din sufletele celor ce-și mai leagă mica suflare de acel acasă...

Râsul colorat s-a transformat într-o tăcere mormântală, iar pe chipurile firave le zărești o urmă de curcubeu, uitată acolo de cine știe cât timp... Și măntreb... oare cine să le-aline și lor dorul? Cine să-i întrebe și pe ei de viața lor, de visuri, de dorințe?

Nu-i nimeni... nimeni să-i ajute să-nflorească. Se ofilesc niște boboci așa frumoși, înainte să se deschidă. Se stinge

ultima lor speranță, că cineva o să vină după ei într-o zi... și rămân pironiți lângă poartă, înlăcrimați, singuri. Dispare până și acea mică urmă pierdută, ștearsă, de culoare din sufletele lor împietrite. Suflete, care în spatele zidurilor sunt încă vii. Poate ar mai vrea să spună ceva, să mai spere ceva, dar s-au ofilit prea devreme... e prea târziu...

Cine se-ngrijește și de sufletele lor ce se astupă cu pietre zi după zi? Se duc ca un fum și rămân cu acest dor nestins în piept, care încă mai strigă către casă. Dar unde e acel acasă? E aici? E mai departe? Oare-i mai sus de bolta plină de stele sau e chiar în sufletul meu, acel loc de unde izvorăște iubirea?

Din pâinea mea, ei au vrut doar o firimitură, iar setea să-și adape cu un strop de fericire. Nu doreau nici avere, nici bogății... nimic mai mult, decât o familie.

Dorința lor s-a dus la cer, la Tatăl Care i-a iubit mai presus de orice... și cu lacrimi în ochi îmi amintesc cum pentru ei, odată, când soarele încă mai strălucea, era o zi de primăvară.

...în urma unei activități de voluntariat, cu o grupă a liceului, la un orfelinat din

THE KID WITH A GROWN-UP HEART

ANTONIA DRĂGĂNESCU XI B

The waiting room was soaked with the antiseptic scent. Through the surgery room that the doctors were going, slowly crept in the heavy smell of blood and the unbearable feeling of fear. Fear is a curious word. Yesterday fear meant spiders and cockroaches, but now it means my mother's kindness and generosity. As I was held captive by my mind I felt a nudge coming from my father that was sufficient to get me out of my self-designed hypnosis. The sleepless-looking creature(the doctor) finally came out: "The transplant went well". Four words that were echoing in my mind. The translation was quite simple: your mother gave her heart to an unknown child. My mother was diagnosed 3 months ago with advanced liver cirrhosis which meant she was going to die. Yes, she was going to die in 5 months or so but she decided to shorten her life even more to help a child with a condition called coronary heart disease. But how could my mother's big heart fit into an eight-year-olds chest?

-That's good. My father said.

They continued speaking, my father with the doctor, but everything was superficial. The air grew thicker and thicker so I just got up and left. I was aware of my family's and mother's decision before but it didn't mean I agreed with it.

Weeks have passed. A nostalgic moment got over me as I went back to the same hospital to solve some papers. Now I couldn't stand the antiseptic scent and the excessive smell of disinfectant. I was looking through my mother's birth certificate when a kid bumped into me and got all my papers down and mixed. I furiously looked for the little devil but instead, I locked eyes with some small creature. It had eyes so big it seemed half its head. And the cold deep blue ocean eyes were looking so innocent it got me even angrier.

-I am sorry ma'am. I was so happy I could run again I didn't look where.

Even the kid's voice was aggravating so I chose to ignore it.

-Are you sick? You look half-dead.

And he was smiling saying that.

-I am very much alive. Go to your mother.

-My name is Dorian. I have a pleasant name, haven't I?

- Please, leave.

-What is your name? You seem sad.

I got my papers all set and left. But the little devil was still behind me. I think he was playing a game trying to spy on me. Every time I looked back he hid behind a wall or a chair, or even a human. It made me smile a little so I indulged him. I left the papers and went to the hospital garden. As I took in the fresh air, the chaotic energy of that kid stroke me. He jumped from behind a bush and screamed. I just looked at him.

-Are you bored?

-No, but you seem scary-sad.

-And you, scary-happy.

-I am! Three weeks ago my dad told me I was going to go on an adventure but...

-Adventure? Isn't it good for a seven-year-old?

-Eight-year-old, yes, but he said I was going to go alone. And I am scared to be alone. Anyway, the doctors and nurses didn't let me run or play and they told me that it is because I should rest before my big adventure.

A sad smile formed on my face.

-But I couldn't stay in bed. Because that boy, Spencer, that stayed in my room was always stealing my toys. So one day I overheard my mother speaking to a yellow lady.

-Yellow lady?

-YES, yellow lady. Her skin and even eyes were yellowish, she looked special, and she said that she can help me run and play again. Which she did.

- Well, you are a lucky boy, Dorian. He was, but even the 10 or fewer minutes that I stayed in his presence were enough to make me want to talk more with this little kid, so this yellow lady's decision to help him was understandable.

-Why are YOU in the heaven's playground?

- Heaven's playground?

- Yes, that's how my grandma calls it. She said that after I play here I will go to Heaven. Whatever that place is.

-Well, I was here to walk my mother to that place.

-So..she went on the big adventure. She must be scared alone.

- I don't think so. It was her choice to leave me so another kid stayed with their mother. I am quite mad at her. You see, my mother was a very kind and affectionate woman. She decided to help someone whom she stayed less than a day

with. She had the biggest and happiest heart.

- But what happened to her heart? He said surprised like I just told him the biggest gossip.

- It doesn't belong to her anymore. He made a very funny face. He was shocked.

-So you, you tell me your mother gave her heart away??

-Yes. (it is a bit poetic that she gave her heart not only literally but also metaphorically)

-Wow, she is a magician. Just like the yellow lady. She gave me her heart. Isn't it funny? How does a heart so big fit me? I can barely reach the fifth part of my shelf. Now it was my turn to make a funny face. I stopped breathing and I could swear that if I was listening more carefully I could hear his heartbeat. Was it possible that I was talking to my mother's heart all this time? And I had just realized then that even the blue stains on his face were similar to my mother's ocean-like eyes. Or was it only in my imagination? What surprised me was that I wasn't angry. I was relieved.

-I guess you have her eyes and heartbeat.

-You are silly, you make no sense. But about my eyes. You know something else my grandma says? She says that I have pretty blue eyes and a mind full of thoughts.

-She is probably right. So can you tell me more about your thoughts? And that's how it has been for some time. Me listening to the kid with a grown-up heart and smile at the resemblance with my mother that I couldn't help but notice in every phrase he said. It's strange how a kid with no idea of what he was doing helped me find peace.

ALEXANDRA CRISTEA

O foaie albă -
 Ce-aș putea să scriu pe ea?
 Inspirația-i plecată
 Și nu pot să dau de ea.

Nu sunt nici vreun Eminescu,
 Nu sunt Creangă sau Ioan,
 Ce să scriu pe foaia albă
 Ca mâine să o predau?

Am să scriu o altă dată
 Inspirația să-mi vină...
 Dar până în acea dată
 Umplu foaia cu lumină.

A blank page -
 What should I write?
 The inspiration run away
 I can't trap it here to stay.

I'm no Shakespeare,
 I'm no Keats...
 What to write on my blank page
 To perform on the world stage?

I will write another time
 When my muse will give me
 rhyme,
 But until she helps me write,
 I will fill my page with light.

THOUGHTS AND A NEW BEGINNING

CRISTINA JURUBIȚĂ

X C

Maybe it's the smell of the rain,
 that takes me back to that day.
 You still occupy my brain and
 I don't know how to find a way.

There were so many years,
 since we left each other on tears.
 Leaving our feelings,
 for new beginnings.

It wasn't easy,
 not seeing each other.
 Time passed by
 and we didn't have a goodbye.

Even if you weren't with me,
 I knew that one day we'll meet.
 That day arrived
 and we acted surprised.
 Even if we seemed strangers,
 we both felt some changes.

This was a new start,
 where we've seen each other
 again and nothing changed
 between us
 because of our hearts.

THE COLD UNKNOWN

IUSTINA SAFTA
XI B

My dignified rainfall
Is quickly flooding my home,
Leaving the netherworld,
Is slowly coming to the great unknown.

As watching it fall,
I let it freeze me alive,
The grandiose Adam's ale
Is thawing my other life.

While trying it to see
It's gently blurring my insight,
"-The Promised Land to glimpse
You need to really believe in it".

But how could I ever find it out
If my eyes have been closed before?
The rain is falling the world apart
As I trying to get at its core.

The rain did finally stop
So I eventually opened my eyes,
But nothing have I seen
A bright light chasing my demise.

Oh, is it really what it seems
The paradise I wanted to see?
The drizzle started in my Land,
Is it real or a fantasy?

SIMPLY BROWN

REBECA COMAN
XI B

You hated your eye color,
called it a dull and dirty brown,
wished for the deep blue of an ocean
where admirers' hearts would drown.
And it pained me when I realised,
you'd never seen it like I do,
the way your eyes hint at a story
that I want to read right through.
They hold specks of stolen sunlight
that you'd miss with just one glance;
and a depth of raw emotion
that can freeze you in a trance.

They're drops of melted chocolate
when I'm craving something sweet,
but hold a gaze that's so unwavering,
that I find too hard to meet.
I fall right down the rabbit hole,
when I look into your eyes,
the brown of earth's unfettered beauty,
that I yearn to memorise.
When tired of not belonging,
they made me feel like I'd been found,
and I hope you'll never say
that your eyes are simply brown.

A DAY TO REMEMBER

REBECA COMAN

XI B

LIRELE LUI ORFEU

I still remember as if it was yesterday the multitude of people who walked on the street, singing from the top of their lungs the anthem of victory, the victory of our country.

I remember women holding their children in their arms while they were looking with fiery eyes at the girls and boys from the marching band who were playing the national anthem through their unique instruments and the men that sat and talked about past times, sipping on the specific drinks at these events. I can still feel the drum beats that had taken over the beats of our hearts.

I recall the heartfelt speeches, the heart-touching placards that seemed like they were written with the blood of those who lost the fight on the battlefield. And yet, I kept deep in my heart a memory so precious that even now I get shivers when I think about it.

I must have been about 5 years old,

And as if it wasn't enough, I saw slowly walking people who understood those words more than anyone: they were the veterans. We all leaned in front of them in silence, hearing the lady's tender song in the background. And at this height of emotions, none of those present remained coldblooded, each leaving a tear to trickle down their cold cheek. Women, men, children and, I believe, even the veterans who were walking in front of us.

Sometimes I would like so much to have a time machine that would take me back to those days. Unfortunately, there is no such thing, so I am left with only the memories. It was the first time I had experienced a cheerful atmosphere while celebrating a sorrowful past. The veterans left us speechless, and I think each of us started to reflect about what a victory really means, and how much it costs. That day is still such a staggering, yet so beautiful memory!

walking with the crowd of people, shouting our national anthem, when suddenly I started to hear a sweet voice, and not only me, but the entire crowd of people stopped by to listen to a lady's song. She was singing the anthem of victory, but she wasn't just saying some words on a melodic line, she was almost reliving those terrible moments during the war with every word she was singing. The words were so moving, telling the story of the victory of our country. The emotions finally took hold of her and she burst into tears. I didn't know back then if they were sadness or happiness tears, but now I know they were both.

What amazed me was the fact that all the noise had stopped, all the people remained attentive to the lady who was singing those words - which we were also saying but did not give them as much importance as she gave them. Everyone was silent. Shocked. Melancholic.

THE POPPET - A DIARY PAGE -

DENISA TACHE

XI B

LIRELE LUI ORFEU

Dear diary,

I don't know how to begin but I know you'll understand either way.

It seems like a long time since we've seen each other, but today memories hit hard and I needed to tell you how I feel. I am standing in front of the mirror looking at the reflection, trying to make sense of it. A short girl with chestnut hair and dark brown eyes is looking back at me. And as she looks at me, I remember as if it was yesterday.

The sensations, the colors, the smells are imprinted in my heart. The building was white, too white. I remember the bright lights that blinded me as soon as I entered, the antiseptic pungent smell that hit my nostrils and made me start coughing, the long waiting line to check in, the hard hospital chair I would sit on waiting for the nurse to call my name, the anxious sensation in the waiting, the faces of the children there and the nervousness of their parents or relatives, my mother's beautiful brown hair that started to turn white in one night. I carry those memories within me and they are a part of myself.

But I also carry with me the memories of hard-working doctors and rushing nurses passing through the corridors, trying to make everyone feel more safe and calm.

The girl in the mirror is smiling at me. I smile back. I am happy. I am 18 and I never thought I'd be able to enjoy spring as others do. The lilac flowers on my desk fill the air with fragrant sweetness. I look at them and I can almost see the little girl diagnosed with asthma, with her nose glued to the window as her friends play outside while she watches them through a string of tears because she can't join them. I'd like to lean into her, wipe her tears and whisper reassuring words, tell her she'll be able to do all those things. But before the little girl vanishes from my eyes, I see a slender tall silhouette with silver hair approaching. She wipes her tears and embraces her: "Poppet, do you want me to read you a story?"

The little one lights up like a sunny day: "Yes, mummy!" And as I look at her smile, the girl in the mirror smiles back once again.

It's a spring. I am fine. And before I know, a pair of arms wrap me tight and my mom's cheek is pressed against mine: "Poppet, read me one of your stories!" And I light up like a spring sunny day.

A group of people are playing basketball on an outdoor court. The court is wet, and there are large puddles reflecting the sky and the players. The sky is blue with white clouds. In the background, there are trees and a building. The text "Perpetuum Mobile" is overlaid on the bottom half of the image in a stylized, italicized font.

*Perpetuum
Mobile*

SPRE ABSOLVIRE

XII - B

Cu câteva luni înainte de examenul de bacalaureat, elevii clasei a XII-a B, la gândul că mai au doar câteva luni de petrecut împreună, au trecut la acțiune, alături de dl diriginte Cristian Manase. Au profitat de minivacanța 20-22 ianuarie 2023 și au petrecut câteva zile de neuitat la Timișul de Sus. S-a cântat mult, s-a râs, s-a plâns (atât de fericire, cât și de faptul că mai au atât de puțin până la absolvire). Sabatul a fost o desfătare, mâncarea a avut un gust minunat atunci când a fost gătită de ei și când au mâncat împreună. S-au bucurat de traseul spre cabana Tamina, s-au jucat, dar mai ales, au luat decizii pentru viitorul lor! Deasupra tuturor acestora, alegerea lui Dumnezeu a fost cea mai importantă decizie a lor!

ZĂPEZILE NOASTRE

XI - B

De când așteptau elevii noștri zăpada... Și cum la București nu a fost foarte multă, elevii clasei a XI-a B, împreună cu d-na dirigintă Luminița Nistor, au dat o fugă până la Bușteni, (duminică 22 ianuarie 2023) unde veselia a fost la ea acasă. E adevărat, a venit la pachet și cu frigul, încălțări ude și obraji roșii, dar cine să mai simtă aceste neajunsuri, când ești fericit?

GRANIȚELE PRIETENIEI

În data de 25 ianuarie 2023, la invitația ambasadorului statului Israel în România, dl Reuven Azar, 150 de elevi și profesori de la Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu au participat la concertul extraordinar al Orchestrei Naționale Radio, dirijată de maestrul Nir Brand. Evenimentul a marcat cei 75 de ani de relații diplomatice dintre România și Israel. A fost o seară de neuitat, în care ne-am bucurat de un concert excepțional, dar și de ocazia de a cunoaște personalități ale culturii și spiritualității iudaice.

INDICATOARE SPRE SUCCES

INVITAT - BENI SISU

Sâmbătă, 4 februarie 2023, liderul Departamentului de Tineret al Conferinței Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea – Oltenia, Benjamin Sisu, a condus două seminare cu temele „Valorile morale ale societății”, „Căile spre succes”. Elevii liceului nostru au urmărit cu mult interes expunerile ideatice, iar la sfârșitul celor două întâlniri, au avut ocazia de a pune întrebări specifice preocupărilor lor.

PERPETUUM MOBILE

MUZICA ZĂPEZII

Într-un peisaj de iarnă de vis, la Centrul de Tineret Respiro, din Moieciu de Sus, între 3-5 februarie 2023, s-a desfășurat proiectul unei tabere corale, organizate de Departamentul de Muzică al Conferinței Muntenia. A fost o ocazie minunată pentru cei peste 150 de copii iubitori de muzică (din care circa 110 au fost elevii liceului nostru), aflați sub coordonarea domnului profesor doctor Mihai Bejinariu, să se bucure de cântec, joacă, zăpadă, iarnă și părtășie. La sfârșitul taberei, domnul profesor a recunoscut că aceasta a fost „esență pură de fericire”. Imaginile vorbesc de la sine...

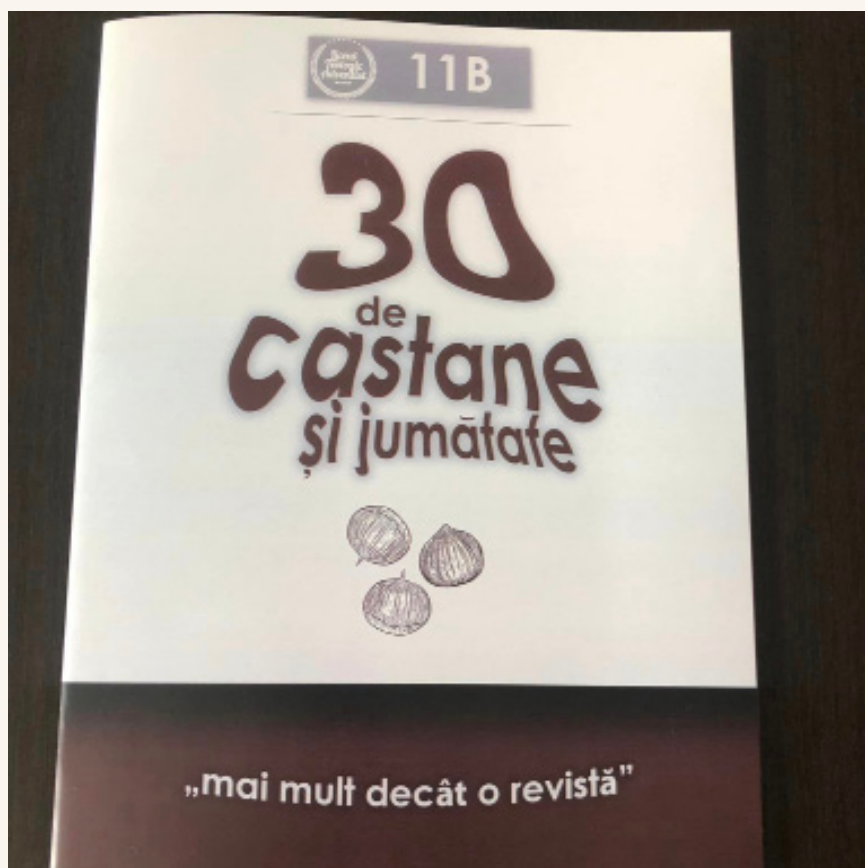
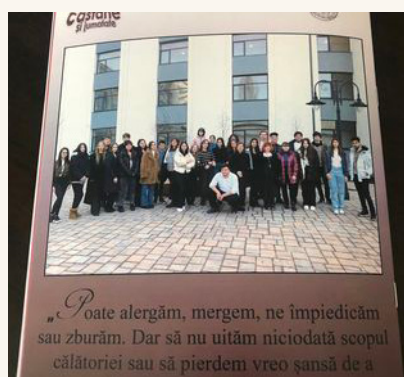
PERPETUUM MOBILE

REVISTA CLASEI A XI-a B

„30 DE CASTANE ȘI JUMĂTATE”

Dragostea pentru scris, pentru curiozități, pentru poezie și proză, prietenia dintre ei, dorința de a face ceva notabil împreună, toate acestea au generat apariția unei reviste a clasei de filologie, a XI-a B, într-o zi de început de februarie. Având titlul insolit „30 de castane și jumătate”, revista a fost realizată cu implicarea doamnei diriginte, prof. Luminița Nistor. Rămâne un prim experiment reușit, care presupune o continuitate.

„ARMONII DE IUBIRE”

Festivalul de muzică și poezie *Armonii de iubire*, Ediția a II-a, organizat la nivelul unității noastre școlare de către dl. prof. dr. Mihai Bejinariu, s-a desfășurat în sala de festivități a liceului, pe 14 februarie, între orele 16-18. Manifestarea a reunit trei domenii ale artelor: muzică, poezie, fotografii și aproximativ 50 de artiști entuziaști.

OVER THE HORIZON

O joacă muzicală, pe lângă amuzament, poate oferi rezultate cu adevărat fascinante. Notificarea unui telefon Samsung a stârnit creativitatea elevilor: Mădălina Dinu, Albert Petre, Timotei Modoran, Norbert Văleanu, Norris Chirileanu, Beniamin Dumitrescu, Mădălin Dina.

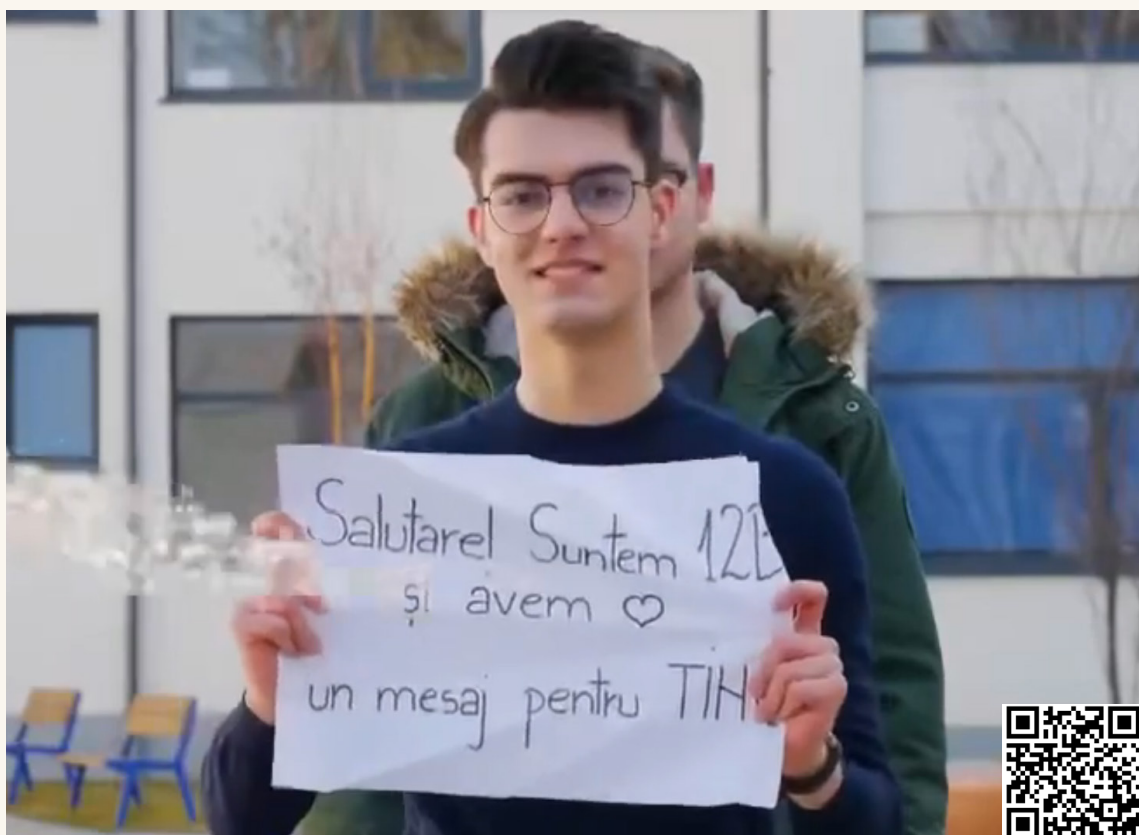
Videoclipul realizat a însumat 15000 de vizionări pe Instagram.

„EȘTI UN ÎNVINGĂTOR”

Creativitatea elevilor liceului încearcă noi domenii. „Ești un învingător!” este mesajul motivațional, realizat de elevii clasei de teologie XII B sub forma unui videoclip surprinzător prin conținut și formă, la început de februarie 2023. Acest videoclip a atras 33200 de vizualizări.

RELIGIA CA FORMĂ ȘI ESENȚĂ A VIETII

Liceul Teologic Adventist „Ștefan Deme-trescu” a oferit cadrul întâlnirii elevilor cu dl. Pavel Goia, Secretar Adjunct al Asociației Pastorale a Conferinței Generale, editor al revistei „Ministry” în două seminare in-teractive, cu tema valorilor morale actuale, succesul profesional, rolul unităților vo-caționale în menținerea echilibrului social.

TINERII - ÎNCOTRO?

Sabatul din 18 martie 2023 a fost un adevărat popas de suflet orientativ pentru elevii liceului nostru, care au fost antrenați în două seminare atractive, poate hotărâtoare pentru alegerea drumului lor viitor. Pastorul Felix Mușat, director al Departamentului de Tineret din cadrul Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din regiunea Muntenia, a condus seminarul interactiv „Pierzi și câștigi” în care a fost accentuată importanța pregătirii profesionale și morale a tinerilor pentru integrarea armonioasă în societate. Laurențiu Nistor, pastor doctorand, profesor de Teologie practică la Universitatea Adventus, a organizat dezbateri atât de atractive, pornind de la momente expositive, concepute pe o altă temă: „Pachet de securitate spirituală”. S-au analizat anii trecuți de pregătire, s-au luat decizii noi pentru viitor.

Luni, 03-04-2023, a fost organizată Ziua Porților Deschise a Liceului Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” din București, pentru toți tinerii elevi interesați să urmeze cursuri liceale de zi în unitatea noastră școlară. Au fost așteptați elevi de clasa a VII-a și a VIII-a, împreună cu părinții și profesorii lor, pentru a face o vizită în ceea ce ar putea fi, în viitorul apropiat, liceul în care își vor trăi cei mai frumoși ani de formare.

Schema activităților propuse vizitatorilor a cuprins: - program de primire în sala de festivități, - jocuri de cunoaștere, - vizită în clase, laboratoare, bibliotecă, internate etc., - activități sportive, - servirea mesei la cantină.

O zi memorabilă, care poate a schimbat viitorul multor aspiranți la o înaltă educație.

Dragi tineri, L.T.A. „Ștefan Demetrescu” - București vă așteaptă!

LUMINĂ DIN LUMINĂ

Corul Credo al liceului Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” din București a realizat un turneu muzical intitulat *Lumină din lumină*, la invitația Departamentului de Tineret – Transilvania de Nord, al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, reprezentat de pastor doctorand Lucian Mercea. Programul spectacolelor a inclus Biserica Adventistă din Apateu, Biserica Adventistă din Cuvin, Mănăstirea Maria Radna din Lipova. Cei 75 de elevi, coordonați de dirijorul lor, prof.dr. Mihai Bejinariu, dl. director Laurențiu Prună și capelanul liceului Tiberius Georgescu, au întreprins această lungă călătorie spre vest pentru a cânta și a încânta auditoriul în locuri încântătoare, cu o istorie captivantă.

În linkurile de mai jos, puteți viziona concertele susținute în Biserica Adventistă Apateu și la Basilica Maria Radna din Lipova.

OLIMPIADA DE RELIGIE

- FAZA NAȚIONALĂ -

În perioada 18-21 aprilie 2023, la Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu”, s-a desfășurat etapa Națională a Olimpiadei de Religie – Cultul Adventist de Ziua a Șaptea, clasele V-XII / Licee Teologice Adventiste, competiție organizată de Ministerul Educației și Inspectoratul Școlar al Municipiului București.

La competiție au fost prezenți 35 de olimpici, elevi de o ținută morală înaltă și pregătire academică deosebită. Școlile reprezentate au fost: Școala Gimnazială „Excelsis” din Ploiești, Școala Gimnazială Nr. 4, Bistrița, Colegiul Național „Liviu Rebreanu”, Bistrița, Liceul Teologic Adventist din Craiova, Liceul Teologic Adventist „Maranatha”, Cluj-Napoca, Liceul Creștin “Logos”, Bistrița, Liceul Teoretic „Mihai Ionescu”, București și Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu”, gazda evenimentului.

Comisia centrală a Olimpiadei Naționale de Religie a fost formată din: Chirilianu Eugen (Director, Departamentul de Educație al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România) – Președinte de onoare; prof. Alexa Cristian (Inspector de Religie - ISMB) – Președinte executiv; prof.univ.dr. Moț Laurențiu (Rector, Universitatea Adventus) – Președinte; prof. Zăbavă Mihaela (Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, Ministerul Educației) - secretar științific, prof. Iana Mioara și prof. Zorzon Raluca, Liceul Teologic Adventist Craiova; prof. Plătică Adelin, Liceul Teoretic „Mihai Ionescu”; prof. Mikloș Palfi, Liceul Teologic Adventist „Maranatha”, Cluj-Napoca; prof. Coconu Doina, prof. Prună Laurențiu-Cătălin și informatician Dragu Gabriel, Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu”, București. Din partea liceului nostru premianții au fost: Fleșariu Adiel, clasa a IX-a, premiul I și Cristea Alexandra, clasa a X-a, premiul al II-lea. Felicitări elevilor, profesorilor îndrumători, profesorilor însoțitori și tuturor celor care au contribuit la reușita acestei prime ediții a Olimpiadei de Religie – Cultul Adventist de Ziua a Șaptea, clasele V-XII/Licee Teologice Adventiste!

EXPOZIȚIE DE CARTE CU VÂNZARE

Pentru că „O limbă te așează pe coridorul vieții, iar două limbi diferite îți deschid toate ușile de pe acel coridor.” - cum spunea Frank Smith, în data de 26 aprilie Centrul de carte străină *Sitka* ne-a vizitat pentru o expoziție de carte cu vânzare. Elevii au avut ocazia să consulte și să își procure cărți în limbile engleză și franceză din diverse domenii de interes. Ne-a bucurat să observăm interesul pe care elevii l-au acordat în special domeniului literaturii și sperăm ca volumele de poezii, romanele și povestirile în limba engleză și franceză să le deschidă noi orizonturi de cunoaștere.

SITKA
CENTRUL DE CARTE STRĂINĂ

ZEAZĂ EXPOZIȚIE DE CARTE STRĂINĂ CU VÂNZARE LA BIBLIOTECA TEOLOGICĂ ADVENTISTĂ ȘTEFAN DEMETRIEȘTEA DE 26 APRILIE 2023, ÎNCEPÂND CU ORELE 10.00.
LIMBI STRĂINE: FRANCEZĂ, ENGLEZĂ.

www.cartestraina.ro

Penguin Books Ladybird hachette CLE INTERNATIONAL

PERPETUUM MOBILE

FESTIVALUL EDUCAȚIEI ADVENTISTE

Sâmbătă, 6 mai, în Aula Magna a Universității Politehnica, s-a desfășurat prima ediție a Festivalului Educației Adventiste din Muntenia, eveniment care a reunit elevi, părinți, cadre didactice și personalul de conducere al celor 11 unități de învățământ din Rețeaua Adventistă de Educație a Conferinței Muntenia. Programul, organizat în colaborare cu Departamentul de Relații Oficiale și Libertate Religioasă, a inclus participarea invitaților speciali - reprezentanți ai Bisericii Adventiste de la nivel național și european, reprezentanți ai Secretariatului de Stat pentru Culte, personalități din învățământul românesc, lideri religioși și consultanți. Momentele culminante ale evenimentului au fost reprezentate de lansarea elementelor de identitate ale Rețelei Adventiste de Educație a Conferinței Muntenia, a modelului de uniforme ale școlilor adventiste, precum și a imnului educației adventiste, al cărui text a fost compus de Adrian Neagu, iar muzica de profesorul dr. Mihai Bejinariu. „Orientați spre cer” este mottoul educației adventiste din Conferința Muntenia deoarece misiunea noastră este orientarea fiecărui copil, cu dragoste și înțelepciune, spre o legătură puternică cu Dumnezeu, stimulând o dorință internă de dezvoltare și de implicare socială, având ca motivație reflectarea caracterului lui Dumnezeu și dragostea față de oameni”, a declarat Valentin Filimon, Directorul Departamentului Educație din cadrul Conferinței Muntenia a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea. Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” din București a participat la acest eveniment cu un stand reprezentativ (videoclip emblematic, cărți publicate de către profesori și elevi, pliante) și cu două momente muzicale ale corului *Credo*.

EDUCAȚIEI ADVENTISTE

MULȚUMESC, M-AI SALVAT!

Luni, 22 mai 2023, la Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu”, a avut loc o campanie de donare de sânge. Încă de la primele ore ale dimineții s-a desfășurat, în sala de sport,

Campania de donare de sânge

Mulțumesc, m'-ai salvat!

22 mai 2023
8³⁰ - 12³⁰

Bd. Metalurgiei nr. 89
Sector 4, București

ABSOLVIREA CLASELOR a XII-a A, B, C

Ziua de 28 mai 2023 a fost una plină de emoții pentru cele trei clase de-a XII-a, momentul absolvirii lor strângând laolaltă în curtea liceului părinți, prieteni, profesori, apropiați ai celor ce timp de patru ani s-au bucurat că sunt elevi ai Liceului Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu”. Timp de două ore, s-au derulat momente încărcate de emoție, de bucurie, de recunoștință, de aducere aminte că „Până acum, Domnul ne-a ajutat!”. Cât despre cei 93 de absolvenți de azi, un capitol frumos din viața lor se încheie, dar capitole încă nescrise sunt gata să fie puse în fața lor de Dumnezeu! Dumnezeu să-i binecuvânteze pe absolvenții noștri! Dumnezeu să binecuvânteze LTA!

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE MUZICĂ RELIGIOASĂ INTERCONFESIONALĂ „LUMINĂ DIN LUMINĂ”

Consiliul Județean Giurgiu, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu, în colaborare cu Consiliul Local al Primăriei municipiului Giurgiu, prin Centrul Cultural „Ion Vinea”, a organiza duminică, 28 mai, ora 17:00, la Ateneul „Ion Bălănescu”, Festivalul Internațional Interconfesional de Muzică Corală Religioasă „LUMINĂ DIN LUMINĂ”. *Corul Credo* al L.T.A. „Ștefan Demetrescu” – București a participat și anul acesta cu un grupaj de piese reprezentative, fiind dirijat de cunoscutul dl. prof. dr. Mihai Bejinariu. Imnuri solemne, consacrare prin muzică, părtășie, dar și premiere onorantă.

BĂTAIE CU APĂ

Cu doar o zi înaintea vacanței de vară, o mare bucurie s-a manifestat în curtea liceului nostru – bătaia cu apă, eveniment atât de așteptat la finalul fiecărui an școlar. Profitând de vremea frumoasă, elevii, în frunte cu dl. prof. Dănuț Zotica, înarmați cu pistoale cu apă, cu sticle sau cu alte recipiente din domeniul vizat, s-au răcorit după un an școlar încins. La finalul bătăliei, toți combatanții radiau de fericire. Imaginile vorbesc de la sine.

FESTIVITATEA DE PREMIERE AN ȘCOLAR 2022-2023

15 iunie 2023 – ziua strângerii roadelor anului școlar încheiat. Sala de festivități a L.T.A. „Ștefan Demetrescu” a reunit premianții tuturor claselor. Domnul director Prună Laurențiu a realizat o sinteză a întregului moment, din care redăm un fragment: „Deși a fost un an greu, totuși am strâns multe roade pentru că avem 26 de premii de excelență (adică 26 de elevi au obținut media generală 10), 25 de premii I, 25 de premii II, 30 de premii III și 153 de mențiuni. În total, 259 de premii din totalul de 387 de elevi ai liceului. Faceți dumneavoastră calculul și formulați concluzia! Pentru toate aceste rezultate, toate mulțumirile și toată lauda I se adresează lui Dumnezeu. Doar cu ajutorul Lui am ajuns la această performanță.”

SĂPTĂMÂNA VERDE ȘI ȘCOALA ALTFEL

Programul educațional „Școala altfel” a devenit încă din anul școlar 2011-2012 un proiect repetitiv, organizat și derulat de toate unitățile de învățământ, conform metodologiei Ministerului Educației și Cercetării și a structurii anului școlar. Principalii beneficiari ai acestui program național, elevii, au acum ocazia să își valorifice talentele, să-și dezvolte creativitatea, să-și descopere noi competențe. Pentru liceul nostru, perioada 8-12 mai 2023 a fost un timp propice unor diverse tipuri de activități culturale, de creație, sportive, de promovare a unor valori umanitare, educație pentru sănătate și un stil de viață sănătos.

„Săptămâna verde” este o deosebită inițiativă de educare a elevilor cu privire la mediu și schimbările climatice. Activitățile educaționale pe care elevii le desfășoară în această săptămână contribuie la formarea unor comportamente grijulii față de mediul înconjurător, dar le dezvoltă și abilitățile, competențele necesare în evoluția lor responsabilă în adoptarea unui stil de viață apropiat de natură. În unitatea noastră școlară, programul acesta s-a desfășurat în săptămâna 13-17 martie 2023 și a însumat proiecte atractive.

Imaginile următoare evidențiază cele mai frumoase momente ale activităților claselor liceului din timpul acestor proiecte educaționale.

CLASA 9 A

DIRIGINTE LUMINIȚA DIMOIU

Curs de acordare a primului ajutor

Centrul de reciclare deșeuri
Berceni.

Excursie la malul mării.

CLASA 9 B

DIRIGINTE RELUȚA PĂUNE

Tabără la Moeciu de Sus.

Ieșire în Parcul Herăstrău, dezbateri în clasă pe tematica mediului.

CLASA 9 C

DIRIGINTE ANCA MEREUȚĂ

Grădina botanică.

Facultatea de Geografie.

Parcul Cișmigiu.

CLASA 9 D

DIRIGINTE MIHAI STOICESCU

Activități în aer liber, în parcul IOR.

Excursie la Bușteni.

CLASA 10 A

DIRIGINTE AVRAM SERGIU

Excursie la Bușteni.

Drumeții în natură.

Expoziția Științifică *Leonardo da Vinci*.

[Finalul de an se lasă așteptat cu un
scurt rezumat.]

CLASA 10 B

DIRIGINTE DANIELA ZAHARIA

În Grădina Botanică din București.

La Muzeul *Grigore Antipa*, București.

Activități sportive în
incinta liceului.

Excursie la Bușteni.

La Institutul de Astronomie București.

CLASA 10 C

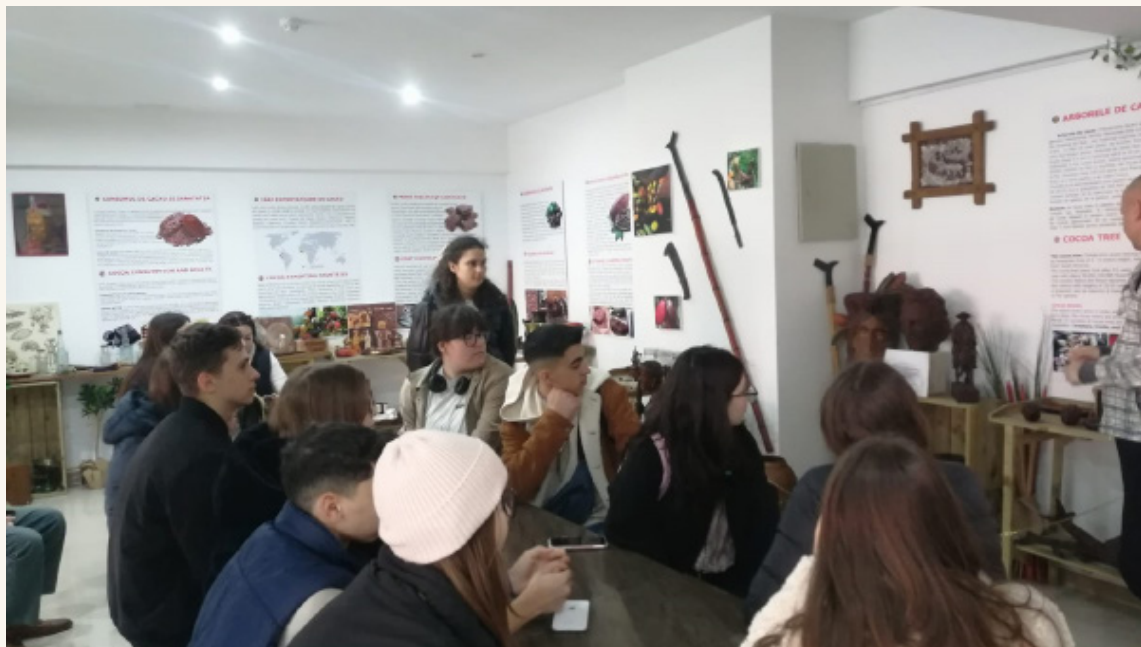
DIRIGINTE IOANA DUMITRESCU

Vizită la Muzeul Satului.

Vizită la Muzeul Ciocolatei,
alături de dl. prof. Diaconu
Liviu și d-na dirigintă Ioana
Dumitrescu.

Cel mai mare Ecologist - workshop
educativ.

În vizită la Țiriac Auto de lux,
cu doamna dirigintă.

În vizită la
Palatul Cotroceni.

CLASA 11 B

DIRIGINTE LUMINIȚA NISTOR

În excursie la Sighișoara.

Colectarea gunoaielor din
curtea liceului.

[Vizita la Muzeul de Geologie.]

CLASA 11 C

DIRIGINTE DOINA COCONU

Excursie la Sinaia în parc, mic
concert de seară.

Excursie la Braşov.

CLASA 11 D

DIRIGINTE LAURENȚIU BASTOREALĂ

La Politehnică. Space-fest.

Muzeul Satului.

{ Muzeul Simțurilor. }

Moscheea Geamia,
din zona Filaret.

CLASA 12 B

DIRIGINTE CRISTIAN MANASE

{ Moeciu de Sus. }

CLASA 12 C

DIRIGINTE MIHAI BEJINARIU

Parcul Herăstrău.

Muzeul Satului
și Grădina Botanică.

EBEN-EZER

30 DE ANI DE EXISTENȚĂ LTA

30

30 DE ANI DE LTA

Partea I

În data de 28 ianuarie 2023, la Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu”, a avut loc **prima întâlnire** din seria evenimentelor aniversare organizate la 30 de ani de la înființarea acestei unități școlare. Doamna profesor dr. Elena Petrescu, directorul liceului în perioada 1993-1995, domnul profesor dr. Valeriu Petrescu, primul capelan al liceului, doamna profesor Carmen Pascu și absolvenți ai primelor generații, au evocat cu emoție sacrificiile fondatorului liceului, domnul Alexandru Stroiescu, ale directorilor și profesorilor, dar și credința părinților care și-au înscris adolescenții la un liceu care atunci se înființa. Cele trei momente aniversare au purtat titlurile: *TRECUTUL ESTE UȘA VIITORULUI – PÂNĂ AICI DOMNUL NE-A AJUTAT – ELEVI ȘI PROFESORI DUPĂ 30 DE ANI.*

VINERI SEARA

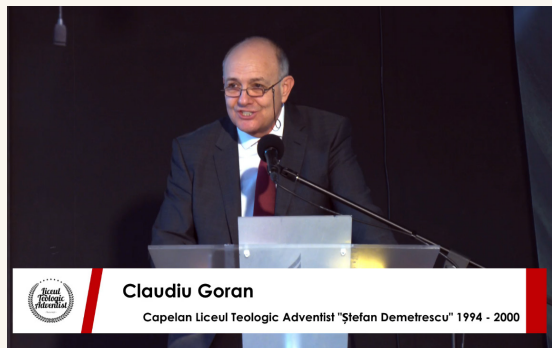
SÂMBĂTĂ DIMINEȚA

SÂMBĂTĂ DUPĂ-AMIAZĂ

VINERI SEARA

SÂMBĂȚĂ DIMINEȚA

SÂMBĂȚĂ DUPĂ-AMIAZĂ

Partea II

Impresionați de poveștile pline de semnificație, actualii elevi ai liceului s-au pregătit pentru **a doua întâlnire aniversară** care a avut loc pe 10 și 11 februarie 2023. Invitații speciali au fost: Gheorghe Modoran, director în perioada 1996-2000, renumita domnișoară Georgeta Moroșan, pedagog în perioada 1994-2019, și Claudiu Goran, capelan în perioada 1994-2000 și director în anul școlar 2000-2001. În același cadru festiv au fost rostite cuvinte de apreciere pentru dedicarea doamnei doctor Aurora Modoran, mâncarea bucătăresei mult iubite, tanti Estera și, de asemenea, a fost apreciată susținerea doamnei Lavinia Goran. Știm că fără rugăciunile soției pastorului, acesta nu ar fi avut succesul de care s-a bucurat.

Prin intervențiile distinșilor invitați, întreaga asistență a fost purtată prin anii de început ai LTA-ului, mulțumind lui Dumnezeu pentru purtarea de grijă de până acum. Copleșiți de amintiri, elevii de atunci și elevii de acum au putut înțelege că nimic nu a fost la întâmplare în istoria instituției de învățământ aniversate. Totul a avut o logică divină!

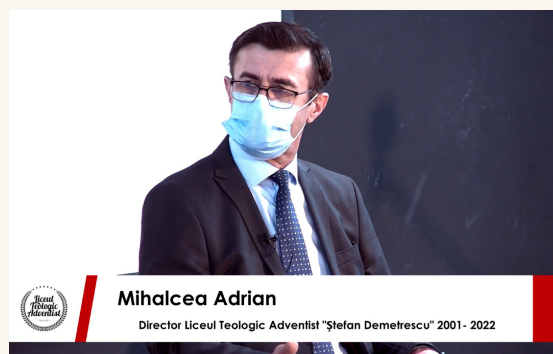
Mărturisirile, amintirile au fost derulate pe temele: *DE CE AM DEVENIT ADVENTIST, O IDEE CARE SĂ SCHIMBE LUMEA, AMINTIRI DIN ANII 1994-2000.*

Partea III

Sabatul din 4 martie ne-a trezit noi amintiri, mai exact, cele din perioada 2000-2010. Am avut invitați deosebiți, care și-au lăsat amprenta asupra dezvoltării liceului nostru, asupra liceenilor din acele vremuri și asupra imaginii LTA București! Adrian Marius Mihalcea, directorul Liceului Teologic Adventist timp de 22 de ani, Claudiu Șerban și Laurențiu Nistor, capelani în acest interval atât de frumos din istoria liceului nostru, au fost invitații care au picurat în sufletele vechilor absolvenți melancolie și frânturi de amintiri, iar în mintea actualilor elevi a fost creionată o perioadă despre care au auzit doar din poveștile fraților și prietenilor mai mari!

VINERI SEARA

SÂMBĂTĂ DIMINEȚA

SÂMBĂTĂ DUPĂ-AMIAZĂ

Partea IV

Sabatul din 22 aprilie 2023 a prilejuit penultimul moment aniversar din seria celor dedicate împlinirii a 30 de ani de la înființarea liceului. Amintirile s-au axat pe anii 2015-2019. Printre invitați, s-au numărat pastor Mădălin Avrămescu, numit capelan al liceului în această perioadă, dar și profesorii: Mihaela Koós, Ioana Dumitrescu, Luminița Dimoiu, Doina Coconu, Corina Georgescu, Iulia Drăghici.

VINERI SEARA

SÂMBĂȚĂ DIMINEȚA

SÂMBĂȚĂ DUPĂ-AMIAZĂ

EBEN EZER 30 - DE ANI DE EXISTENȚĂ A LICEULUI TEOLOGIC ADVENTIST “ȘTEFAN DEMETRESCU”

---

30 DE ANI DE LTA

Sabatul din 26 august 2023, la Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” din București, a fost marea reuniune aniversară a ființării timp de 30 de ani. Au participat toate generațiile de absolvenți cărora liceul le-a rămas în inimă, dar și elevi actuali. Programul a fost moderat de dl. director al liceului Laurențiu Prună și de pastorul Danubian Modoran (component al primei generații de elevi ai liceului). S-au cântat piese îndrăgite de elevii de odinioară, s-a format un cor impresionant din absolvenții doritori, însoțiți de copiii lor, s-au derulat medaliaoane de fotografii valoroase pentru memoria afectivă. S-a strigat catalogul tuturor claselor, vizând generațiile succesive, diriginții, directorii, profesorii dragi. Cei mai curajoși componenți ai primelor generații de elevi au depănat amintiri impresionante, iar îmbrățișările au pecetluit toți anii împărtășiți.

URMĂREȘTE-NE!

LICEUL TEOLOGIC ADVENTIST
ȘTEFAN DEMETRESCU
REȚEAUA ADVENTISTĂ DE EDUCAȚIE

Liceul Teologic Adventist București

@LiceulTeologicAdventist 29 subscribers 10 videos

Pagina de YouTube a Liceului Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” din ... >

liceuladventist.ro

Customize

HOME

VIDEOS

PLAYLISTS

COMMUNITY

CHANNELS

ABOUT

Liceu Teologic Adventist „Ștefan Demetre... :

Liceu Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” din București

145 views • 12 days ago

Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” este acum atât pe Facebook, cât și pe YouTube! Vă invităm să scanați codurile QR de mai jos pentru a accesa conturile liceului și a ne urmări activitățile de-a lungul anului.

YouTube

Facebook

LICEUL TEOLOGIC ADVENTIST

ȘTEFAN DEMETRESCU

REȚEAUA ADVENTISTĂ DE EDUCAȚIE

NR. 2